

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Nuša MOVERN

Mentor: docent dr. Iztok Prezelj

AUM SHINRI KYO

Diplomsko delo

Ljubljana 2007

Iskrena zahvala mojima staršema in sestri, ki so mi omogočili študij in mi stali ob strani, Boštjanu, ki me je razumel in spodbujal na moji študijski poti ter mentorju doc. dr. Iztoku Prezlju za nesebično strokovno vodenje in svetovanje.

Kamnik, oktober 2007

Nuša Movern

IZJAVA O AVTORSTVU diplomskega dela

Spodaj podpisani/-a Nuša Movern, z vpisno številko 21017714,
rojen/-a 16.03.1982 v kraju Ljubljana, sem avtor/-ica diplomskega dela z naslovom:

AUM SHINRI KYO

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo diplomsko delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbel/-a, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem poskrbel/-a, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem pridobil/-a vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo in sem to tudi jasno zapisal/-a v predloženem delu;
- se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Uradni list RS št. 21/95), prekršek pa podleže tudi ukrepom Fakultete za družbene vede v skladu z njenimi pravili;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za družbene vede;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo diplomskega dela v zbirki »Dela FDV«.

V Ljubljani, dne 11.10.2007

Podpis avtorja/-ice: Nuša Movern

AUM SHINRI KYO

V diplomskem delu sem skušala natančneje predstaviti Aum Shinri Kyo, eno izmed večjih in močnejših svetovnih terorističnih organizacij. Njeni začetki na Japonskem v poznih osemdesetih letih prejšnjega stoletja se kažejo kot pacifistično usmerjen in nenevaren kult, ki se je z leti spremenil v dobro strukturirano in finančno izredno močno teroristično organizacijo pod pretvezo kulta. V osrednjem delu diplome sem skušala podrobneje predstaviti njen nastanek in razvoj smislu preobrazbe iz majhnega budističnega kulta, čigar praksa je temeljila na jogi in zdravem življenju, v teroristično organizacijo svetovnih razsežnosti. Tudi finančni resursi, premoženje, stalno naraščanje števila članstva in posledično odpiranje novih celic na Japonskem, v Združenih državah Amerike, Avstraliji, Indiji, Rusiji in drugod, novačenje in propaganda kulta samega, načrtovani in dejanski teroristični napadi na civilno prebivalstvo ter njihovi vplivi in razsežnosti prav tako predstavljajo del osrednje tematike. Med drugim sem se v tem diplomskem delu dotaknila tudi dejanskega družbeno-političnega stanja po enem večjih bioterorističnih napadov 20. stoletja na podzemno železnico Japonske prestolnice.

Ključne besede: Aum Shinri Kyo, kult, teroristična organizacija, konvencionalno orožje, orožje za množično uničevanje.

AUM SHINRI KYO

In my diploma I have tried to introduce Aum Shinri Kyo, one of the largest and most powerful world terrorist organizations in the most accurate possible way. Its origins in Japan represent it as a pacifistically oriented and harmless cult which over the years under these pretences turned into a well structured and financially extremely powerful terrorist organization. Central piece of this thesis embodies detailed information of Aum Shinri Kyo's beginnings and development in a sense of transformation from a small Buddhist cult that was founded on yoga and healthy lifestyle to a world terrorist organisation. Development is seen in its increasing financial resources, real-estates, increasing memberships and new cells opening in Japan, USA, Australia, India, Russia and elsewhere, recruiting members, cult propaganda, planned and later carried out terrorist attacks against civilians and as well as consequences of one the biggest bioterrorist attacks of the 20th century.

Key words: Aum Shinri Kyo, cult, terrorist organization, conventional weapons, weapons of mass destruction.

Kazalo

1. UVOD	7
2. METODOLOŠKO-HIPOTETIČNI OKVIR	10
2.1 OPREDELITEV PREDMETA PREUČEVANJA	10
2.2 CILJI PREUČEVANJA	10
2.3 METODE PREUČEVANJA	11
2.4 DELOVNE HIPOTEZE	12
2.4.1 <i>Hipoteza 1</i>	12
2.4.2 <i>Hipoteza 2</i>	12
2.4.3 <i>Hipoteza 3</i>	12
2.5 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV IN KONCEPTOV	12
2.5.1 <i>Terorizem in terorist</i>	12
2.5.2 <i>Teroristična skupina in teroristična organizacija</i>	15
2.5.3 <i>Kult</i>	15
2.5.4 <i>Aum Shinri Kyo</i>	16
3. AUM SHINRI KYO	18
3.1 ZGODOVINSKI PREGLED IN NASTANEK AUM SHINRI KYA	18
3.2 STRUKTURA AUM SHINRI KYA	20
3.2.1 <i>Hierarhija in vodja</i>	20
3.2.2 <i>Novačenje in članstvo</i>	22
3.2.3 <i>Usposabljanje in izobraževanje</i>	23
3.2.4 <i>Sodelovanje in povezava med člani</i>	24
3.2.4.1 <i>Komuniciranje znotraj organizacije</i>	24
3.2.4.2 <i>Propaganda in množični mediji</i>	25
3.2.5 <i>Celice na Japonskem in po svetu</i>	26
3.3 AKTIVNOSTI IN VIRI FINANCIRANJA	28
3.3.1 <i>Zakonite aktivnosti in viri financiranja</i>	28
3.3.2 <i>Nezakonite aktivnosti in viri financiranja</i>	29
3.3.3 <i>Prostovoljna in dobrodelna dejavnost</i>	29
3.3.4 <i>Premoženje</i>	30
3.3.4.1 <i>Premoženje na Japonskem</i>	30
3.3.4.2 <i>Premoženje drugod po svetu</i>	31

3.4 OSKRBA Z OPREMO IN OROŽJEM V TERORISTIČNE NAMENE	31
3.4.1 <i>Aum oborožena skupina</i>	32
3.4.2 <i>Izdelava orožja in opreme</i>	33
3.4.3 <i>Konvencionalno orožje in orožje za množično uničevanje</i>	34
3.4.4 <i>Transport in oskrba</i>	35
3.5 PRIMERI NAPADOV IN POIZKUSOV NAPADOV	36
3.5.1 <i>Od nastanka do leta 1995</i>	36
3.5.2 <i>Bioterroristični napad na tokijsko podzemno železnico 20.3.1995</i>	40
3.5.3 <i>Po letu 1995 do danes</i>	42
3.6 DRŽAVNI NADZOR NAD AUM SHINRI KYJEM.....	43
3.6.1 <i>Državni nadzor na Japonskem</i>	44
3.6.2 <i>Državni nadzor drugod po svetu</i>	44
4. AUM SHINRI KYO DANES ALI ALEPH.....	46
4.1 POSLEDICE VLADNE POLITIKE ZA AUM SHINRI KYO	47
4.2 DRASTIČNE REFORME AUM SHINRI KYA	48
5. SKLEP IN POTRDITEV HIPOTEZ.....	49
6. SEZNAM LITERATURE	52
6.1 KNJIŽNI VIRI	52
6.2 INTERNETNI VIRI.....	53
7. PRILOGE	61

1. UVOD

Človeštvo je bilo še do nedavnega prepričano, da se je s koncem hladne vojne, s koncem spopadanja dveh ideoloških polov – zahodnega kapitalizma in vzhodnega komunizma, zaključila tista nenatančno vojaško in politično predznačena napetost, ki je še nedolgo nazaj krojila politične in družbene sfere tega planeta. Kljub tej negotovosti je človeštvo nehote mirila že sama ideja poznavanja nasprotnika, njegove na nek način pričakovane vojaško-politične aktivnosti, občasne pripravljenosti na morebitna pogajanja, predvidevanja političnih odločitev, vseobsežnosti vojaških zmogljivosti in še kaj bi se našlo. V sodobnem času, še nekoliko bolj izrazito v obdobju po terorističnem napadu na ZDA 11. septembra 2001, pa so se slednja dejstva poznavanja in predvidevanja svojega nasprotnika korenito spremenila. Teroristični napadi kot široko poimenovanje za vsa organizirana nasilna dejanja postajajo vse prepogosto uporabljen način metod za doseganje sprememb bodisi v politični bodisi kateri koli drugi družbeni sferi, oblikujejo in rišejo temelje za prihajajoče in/ali novo nastale oziroma razvijajoče se varnostne strukture ter za samo razumevanje koncepta varnosti, ki mu bomo zagotovo priča v prihodnje. Spremembe se najbolj zagotovo odražajo v novih virih ogrožanja vseh vidikov varnosti. V svetu narašča trend globaliziranega načina življenja ljudi, trga in tržnega blaga, delovne sile itd., istočasno pa globalna skrb postaja tudi varnost, ki jo sedaj oblikujejo vedno bolj nedefinirani, težje zaznavni in prikriti ter čedalje bolj uničujoči viri ogrožanja varnosti posameznika in družbe nasploh.

Zavedati se moramo, da teroristični napadi le niso tako nov in neraziskan pojav. Slednje potrjuje tudi teroristični napad z biološkim orožjem na tokijsko podzemno železnico 1995. leta, za katerega je odgovornost po kasnejših policijskih raziskavah prevzel japonski religijski kult/teroristična organizacija Aum Shinri Kyo ali Aum Najvišja resnica. Narod, ki s svojo kulturo, miselnostjo in načinom življenja, ki jih je izoblikoval skozi bogato večtisočletno zgodovino, in kjer v razmišljanju ljudi skorajda ni prostora za kakršne koli življenjske dvome, še danes dejansko vneto podpira harmonijo ljudi, pokornost, delavnost, vsesplošno spoštovanje, predvsem pa spoštovanje zakonov. Več kot šest let pred terorističnim napadom na World Trade Center v začetku septembra 2001. leta je živčni plin sarin v Tokiu že nakazal ranljivost civilnega prebivalstva pred terorističnimi napadi in odprl nove, predvsem negativne vidike razsežnosti varnosti.

Teroristični kult Aum Shinri Kyo, ki danes sicer ne obstaja več v podobi izpred desetih let, še vedno v mnogih, predvsem v številčnosti napadov ter drugih pogledih ostaja neznanka. Nekateri svetovni analitiki ugibajo in mu pripisujejo več terorističnih akcij, ki naj bi jih izvedel še pred letom 1995, vendar kar nekaj slednjih predvidevanj ni potrjenih z gotovostjo. Pomembnosti preučevanja skupin ali organizacij, ki izvajajo teroristične napade kjer koli na svetu, med katere brez dvoma sodi tudi Aum Shinri Kyo, ni potrebno posebej poudarjati. Slednjemu v prid kažejo tudi namigovanja, da teroristične skupine svoje aktivnosti izvajajo na določenih vzorcih prejšnjih terorističnih napadov, kar lahko kot posledica preučevanja omenjenih skupin in njihovih aktivnosti veliko pripomore pri preventivnih ukrepih zaznavanja in predvidevanja terorističnih napadov ter soočanju s posledicami le-teh.

Preučevanje terorističnih organizacij in vanje vpetih posameznikov prav tako nedvomno zadeva našo nacionalno varnost. Že sam pojav globalizacije je nekaj svojih prednosti in slabosti, med njimi najbolj izpostavljene hitrejša komunikacijske in transportne povezave, odprtost državnih meja, velika fluktuacija prebivalstva in še bi lahko naštevali, posledično prenesel tudi v takšne organizacije. Deloma lahko tudi zaradi slednjega zasledimo trend naraščanja števila terorističnih napadov, predvsem pa nastajanja novih »podružnih« celic terorističnih skupin po celem svetu. Med njimi najbolj uspešne, nevedoč s strani države same in njene javnosti, istočasno postajajo nekakšne samostojne in samozadostne entitete znotraj držav samih ter vedno bolj nevarne, nepredvidljive in posledično tudi mnogokrat neubranljive.

Aum Shinri Kyo je kot posebna teroristična organizacija zanimiva za preučevanje tudi zaradi svoje primarne usmerjenosti v religijsko dejavnost, uperjenosti proti vsemu, kar podpira Zahod in za kar se v očeh slednjega spleča truditi, prepovedi vsakršnih mesenih užitkov ter že prej omenjene široke svetovne mreže in izjemno donosnega financiranja svojih dejavnosti. Čeprav je terorizem na splošno in skorajda vse, kar je v povezavi z njim, že dodobra razdelana in preučevana tematika tudi v slovenskem prostoru, se v primerjavi z drugimi terorističnimi organizacijami o Aum Shinri Kyo, ki primarno izvira iz Japonske, ni veliko preučevalo in pisalo, z izjemo nekaterih omemb kot vsebinsko kratkih in bolj skromnih študij primera v diplomskih in magistrskih delih. Kljub temu ne gre podcenjevati vplivnosti in zastrašujočih sposobnosti kulta Najvišja resnica glede na druge, bolj medijsko poznane in odmevne teroristične organizacije in skupine. Na seznamu, ki ga je izdelala vlada Združenih držav, in kamor so med drugim uvrščene

Al Kaida, palestinska Hamas in Hezbollah, islamska teroristična skupina Uzbekistansko gibanje in militaristična veja Irske republikanske armade, se pojavi tudi Aum Shinri Kyo.

2. METODOLOŠKO-HIPOTETIČNI OKVIR

2.1 Opredelitev predmeta preučevanja

Tudi Japonsko, tako kot vedno večje število držav, ki so postale tarča terorističnih napadov, je kljub njeni pacifistično usmerjenim ideološkim nazorom in državni politiki zajel trend razvoja in aktivnosti ene večjih terorističnih organizacij z imenom Aum Shinri Kya ali Aum Najvišja resnica. Njeni začetki, ideologija vodje in njegova religiozna prepričanja kot osnovno vodilo in eden izmed vzrokov za nastanek teroristične organizacije Aum Shinri Kyo, kasnejši razvoj in metode novačenja, struktura in celice Aum Shinri Kya v svetovnem merilu, življenje pod njenim okriljem, njene legalne in ilegalne aktivnosti v smislu pridobivanja finančnih sredstev in premoženja ter oborožitve s konvencionalnim orožjem in orožjem za množično uničevanje, poizkusi in dejanski napadi ter drugo obsegajo predmet preučevanja te diplomske naloge. Iz slednjega izvirajo tudi temeljne resnice Aum Shinri Kya za njegova teroristična dejanja in vse ostale aktivnosti, ki jih je primarno iskal v tako rekoč prirejeni religioznosti in sovraštvu do vsega prozahodnega in proameriškega. Omenjeno nakazuje na dejstvo, da teroristične organizacije, skupine, posamezniki, med njimi tudi Aum Shinri Kyo, postajajo oz. so bili vedno bolj zahtevni, neprepoznavni ter usodni viri ogrožanja, zaradi česar jih zagotovo upravičeno lahko postavimo v bolj osprednje tematike naše nacionalne in globalne varnosti.

2.2 Cilji preučevanja

Glavni cilj je analizirati Aum Shinri Kyo kot teroristično organizacijo, pri tem pa ne pozabiti na verski element njenega nastanka in razvoja. Cilji diplomske naloge so detajlno analizirati samo organizacijo:

- vodjo Shoka Asaharo in njegovo življenje, religiozne ideje ter načrte za Aum Shinri Kyo,
- organizacijsko strukturo teroristične organizacije Aum Najvišja resnica s stalnimi in nestalnimi člani, učitelji in slušatelji, ki so tvorili celice na Japonskem ter preko njenih meja,

- legalne in nelegalne aktivnosti, poizkuse in dejanske teroristične napade na civilno prebivalstvo,
- proizvodnjo in oskrbo s konvencionalnim orožjem in orožjem za množično uničevanje,
- odziv svetovnih oblasti na njene teroristične dejavnosti in namere
- ter preučiti dejansko stanje v družbenem in pravno zakonskem vidiku po prvem večjem bioterorističnem napadu 1995. leta.

2.3 Metode preučevanja

V diplomskem delu so uporabljene različne raziskovalne metode kot osnova zbiranja virov ter s tem posledično analiza in interpretacija dobljenega. Pri zbiranju virov za diplomsko nalogo o Aum Shinri Kyu sem se osredotočila na dejstva, ki bi kakor koli potrdila ali ovrgla postavljene hipoteze, zato osrednji del naloge temelji na metodi analize in interpretacije primarnih virov, kamor se uvrščajo vsi dokumenti, poročila, zakoni in podzakonski akti, zapisniki, med njimi poročilo ameriškega senata na temo globalne proliferacije orožja za množično uničevanje in Aum Shinri Kyo kot študije primera¹, japonski pravni zakonik, ki ureja status religiozних skupin v državi, poročila ameriške centralne agencije in Komisije za evropske skupnosti na temo problematike sodobnih terorističnih gibanj in drugi. Sekundarni viri predstavljajo dopolnitev in obrazložitev omenjenih primarnih, še posebej, kadar se je tematika približala teoretičnim konceptom diplomske naloge. Sem sodijo članki, knjige, tudi raziskovalna poročila, med drugim najpomembnejši knjižni deli Kaplana in Marshalla *The Cult at the End of the World* ter Liftonovo delo *Destroying the World to Save It*.

Pri tolmačenju primarnih virov sem uporabila več metod interpretacij: jezikovno, logično in funkcionalno, tudi sistematično metodo in metodo analize vsebine. Iz določenih opisov podatkov sledijo vzroki in/ali posledice, ki sem jih skušala čim bolje razumeti in pojasniti. Pri analizi in interpretaciji sekundarnih virov moram omeniti še potrebno oceno pristnosti, kritičnost presojanja in klasificiranje teh virov pri konceptualni in zgodovinski analizi, s katerima sem postavila rdečo nit pri pisanju diplomskega dela. Primarno mesto v smislu poslužitve raziskovalnih metod imata nedvomno zgodovinskorazvojna in deskriptivna metoda, s pomočjo katerih

sem skušala predstaviti temeljne značilnosti teroristične organizacije Aum Shinri Kyo, njen nastanek, razvoj in delovanje.

2.4 Delovne hipoteze

Za uresničitev zastavljenih ciljev in analizo japonske teroristične organizacije Aum Najvišja resnica glavno vodilo diplomske naloge predstavljajo naslednje tri zastavljene hipoteze:

2.4.1 Hipoteza 1

Hierarhična struktura teroristične organizacije Aum Najvišja resnica je vodji Shoku Asahari omogočala bolj ali manj popoln nadzor nad aktivnostmi same organizacije in njenih članov.

2.4.2 Hipoteza 2

Pod krinko kulta so primarne finančne vire teroristične organizacije Aum Najvišja resnica predstavljale delno legalne in ilegalne dejavnosti v smislu načina pridobivanja sredstev za nakup orožja in opreme v teroristične namene.

2.4.3 Hipoteza 3

Napad z živčnim plinom sarinom na tokijsko podzemno železnico 1995. leta je eden izmed mnogih primerov uporabe bioterorističnih orožij s strani Aum Shinri Kya.

2.5 Opredelitev temeljnih pojmov in konceptov

2.5.1 Terorizem in terorist

Definiranje pojmov, kot sta terorizem in terorist, burita razprave strokovnjakov in analitikov že desetletja. Uvodoma nas pri skorajda vsaki njihovi obravnavi pojma terorizma, posledično tudi terorista, opozorijo, da neka splošna in univerzalna

¹ Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995.

definicija slednjih v svetovnem, enotnem pogledu ne obstaja. Razloge, zakaj je temu tako, lahko iščemo v vsem, kar je povezano s terorizmom – subjektivnost avtorjev in terorističnih skupin ali organizacij, zgodovinsko-geografska pogojenost, državna politična ter religiozna usmerjenost itd., saj ponekod razpon med njimi zajema popolnoma nasprotno predstavo o tem, kaj terorizem dejansko je oziroma kaj pomeni ter kdo je pravzaprav terorist. Tako so že 1972. leta na sedežu ZN ugotavljali, da pojma terorizem ne moremo uporabljati enostransko in površno, kar se je obdržalo še do danes. Stanje nezmožnosti enotnega dogovora pri definiciji terorizma in terorista pa zagotovo predstavlja veliko oviro pri pomembnih mednarodnih protiterorističnih aktivnostih. V nadaljevanju se bomo nekoliko manj osredotočili na opredelitve temeljnih pojmov v evropskem in nekoliko bolj v ameriškem politično-geografskem prostoru, ravno zaradi protiterorističnih dejavnosti, ki so jih ob manjši pomoči japonskih policijskih in vojaških enot izvrševale Združene države Amerike (ZDA) nad Aum Shinri Kyem po prvih aretacijah marca 1995. leta.

Evropska komisija je 2001. leta predstavila predlog sklepa o boju proti terorizmu, znotraj katerega se v Evropski listini o terorizmu (Terrorism Act 2000), kot največjemu prispevku k tako imenovani zakonodaji o terorizmu v državah članicah Evropske unije, terorizem opredeljuje kot grožnjo ali dejansko dejanje političnega, religioznega ali ideološkega vzroka z namenom vplivanja na vlado ali zastraševanja javnosti. Dejanje med drugim vključuje resno in preišljeno nasilje nad osebo, uničenje lastnine, tudi povzročanje zdravstvenih in drugih varnostnih tveganj. Glede na predloge s strani Evropske komisije in parlamenta se terorizem kot skupek le-teh v istem dokumentu nadalje opredeli kot eno najbolj resnih kršitev načel človeškega dostojanstva, svobode, demokracije, spoštovanja temeljnih človekovih pravic ter zakonskih pravil in načel, na katerih polaga svoje temelje Evropska unija in ki so skupni vsem državam članicam (Commission of the European Communities 2001). Podobnosti najdemo tudi v Jenkinsonovi definiciji terorizma (1990: 29). Avtor pri definiranju opredeli tudi izvršitelje ali storilce, za kar navaja člane organizirane teroristične skupine, katerih nasilna dejanja ali grožnje z njimi primarno vsebujejo tendence psihološkega učinka strahu. Terorizem pomensko definira tudi Prezelj (2006: 20) kot *»načrtovanje, organiziranje, izvajanje in podpiranje nasilnih dejavnosti večinoma proti nedolžnim ciljem v smeri doseganja določenih političnih ciljev (predvsem v smeri vplivanja na vlade, da sprejmejo ali ne sprejmejo določene ukrepe)*. Prezelj glede na prejšnjega avtorja razširi definicijo v smislu nalog, ki jih

terorizem zajema ter vzrokov zanj, hkrati pa opozori tudi na razlike v definicijah glede na politično geografsko pripadnost posameznih avtorjev. Zasledimo, da se razlike v definiranju samega pojma pojavljajo predvsem na t. i. poddržavni ravni – na ravni med različnimi institucijami in agencijami znotraj iste države, tudi zaradi njihove zakonske omejenosti delovanja. Tak primer je ameriško ministrstvo za obrambo, ki terorizem opisuje kot nezakonito uporabo sile ali grožnje z njo proti posameznikom ali premoženju z namenom zastraševanja vlad različnih držav ali družb za doseg političnih, religijskih ali ideoloških objektivitet (U. S. Department of Defence 2006). Po drugi strani ameriška centralna obveščevalna agencija² definira terorizem kot preiščljeno in politično motivirano nasilje s strani podnacionalnih skupin ali tajnih agentov zoper nebojnim ciljem z namenom vplivanja na avdienco (Central Intelligence Agency 2005). Opazimo lahko razlike znotraj enega državnega sistema, ki se preko lastnih diferentnih institucij s terorizmom spopada na svoje načine. Od tod tudi mnoge pripadajoče razlike v definiranju že ničkolikokrat preletlega pojma terorizma.

Pojmov terorizem in terorist nikakor ne moremo spregledati tudi v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (1991: 71), in sicer je terorizem opredeljen kot *»uporaba velikega nasilja ali nasilno ravnanje zlasti proti političnim nasprotnikom, s katerim se hoče doseči, da se kdo boji«* in terorist kot *»oseba, ki uporablja veliko nasilje, zlasti proti političnim nasprotnikom, s katerim se hoče doseči, da se kdo boji«*. Element zastraševanja in strahu je prisoten v skorajda vsaki definiciji terorizma in terorista. Definiranje terorista pa mnogokrat naleti na različne interpretacije že zaradi samega dejstva, da nekemu terorist je lahko drugemu borec za svobodo in obratno, saj je meja med njima zelo tanka. Po Juergensmeyerju (2000: 5) bi med teroriste potemtakem lahko uvrščali podpornike, načrtovalce terorističnih dejanj, dejanske izvajalce in tudi tiste, ki odobravajo teroristične napade. Avtor ob tem postavi tudi dobro vprašanje, in sicer: *»Ali bi brez ljudi terorizem sploh obstajal?«* To nas privede do dejstva, da sta pojma med seboj povezana in odvisna drug od drugega. Terorizem pa po mojem mnenju ni le neupravičena in ilegalna uporaba sile posameznika ali terorističnih organizacij, ampak mora pojem zajeti tudi tiste, neorganizirane teroristične skupine, ki ne predstavljajo nič manjšo stopnjo ogrožanja naše varnosti.

² Central Intelligence Agency ali v prevodu ameriška centralna obveščevalna agencija.

2.5.2 Teroristična skupina in teroristična organizacija

K terorizmu se največkrat zatekajo skupine in organizacije, redkeje posamezniki. Razlike med teroristično skupino in organizacijo so med drugim tudi v načinu organiziranja, načrtovanja terorističnih napadov, financiranja in dolgoročnih ciljih, ki jih skupina ali organizacija želi doseči. Mnogokrat teroristične organizacije enačijo s političnimi gibanji, ki želijo z uporabo terorja in orožja doseči zastavljene cilje (United Nations Office on Drugs and Crime 1996). Po mojem mnenju je primarna razlika med kakršno koli skupino in organizacijo, tudi teroristično, ravno v njihovem načinu organiziranja. Skorajda do potankosti izdelana članska struktura, njen hierarhični ustroj, celice, ki niso vezane le na obstoječ politično- geografski položaj, ampak se širijo tudi izven teh meja, vse aktivnosti terorističnih organizacij, ki so podprte z raznovrstnimi viri financiranja – od legalnih državnih, prostovoljnih, do nezakonitih, zanimanje za vse vrste orožij in pridobitev le-teh itd. Takšne teroristične organizacije si poleg omenjenih prvin, ki jih potrebujejo za obstoj in preživetje, izdelajo tudi kratkoročne, mnogokrat revolucionarno obarvane dolgoročne cilje, t. j. prevzem oblasti, rešitev privržencev teroristične skupine pred uničenjem sveta itn.

2.5.3 Kult

Skorajda tako kot terorizem tudi pojem kult že v svoji pomenski razlagi nosi pejorativno konotacijo – nekaj čudnega, neobičajnega, hkrati tudi problematičnost definiranja. Najbolj preprosto definicijo kulta zasledimo v poglavju ključnih izrazov Hexhama in Poewejeve (1997: 21), kjer je kult opisan kot »*deviantna religiozna organizacija z neobičajnimi prepričanji in praksami*«. V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je kult opredeljen kot neke vrste izkazovanje časti ali čaščenje z molitvami, tudi obredi (1991: 465). Zgodovinsko sociološki pogled na kulte pa zajema skupnost predanih karizmatičnemu vodji, ki aktivno sodeluje v kulturni odločevalski verigi ter predpisanih doktrinah in ritualih (Zablocki, Robbins 2001: 5). Iz teološkega in zdravorazumskega vidika smo od 19. stoletja naprej priča uporabi termina kult kot neke vrste ritualne prakse, povezane z religioznimi centri. Kot opisujeta Benjamin Zablocki in Thomas Robbins (2001: X), kulti sami po sebi niso nujno hudičevskega izvora, ampak v svojem bistvu in nastanku predstavljajo pristno izkušnjo in izraz

religijske svobode. Seveda ob tem ne smemo opustiti možnosti razvoja ali spreobrnitve v potencialni teroristični inkubator, kot se to zgodi v Aum zgodbi.

V zadnjih dvestotih letih se pojmi kulta, sekte in religioznega gibanja, kot odgovor na vse novosti sodobnega časa, pogosto uvrščajo med t. i. nove religije, kjer kult predstavlja deviantno religiozno organizacijo z novimi in neobičajnimi prepričanji in praksami (Stark, Bainbridge 1987: 124). Lalichova (v Zablocki, Robbins 2001: 124) kult opredeli bodisi kot strogo omejeno skupino bodisi kot razpršeno sociološko gibanje, kjer skupne temelje članov povezuje in razvija karizmatični vodja. Pomemben kulturni element predstavlja tudi transcendentna ideologija, ki je pogostokrat religiozne narave in od vsakega posameznika, predvsem od podanikov, v besedah in dejanjih zahteva visoko stopnjo osebne predanosti. Kaplan po vzoru ameriške agencije FBI³ (v Zablocki, Robbins 2001: 508) besede in dejanja kulturnih privržencev razširi na tista z violentnimi tendencami in tista, ki so njim nasprotna. Violentne tendence so lahko obrambnega ali ofenzivnega značaja. Po mojem mnenju ravno slednje določa tako imenovani prehod ali prestop meje kulturnega v teroristično.

Za kulte je značilno, da so prisotni v vseh velikostih, njihova bit je največkrat religioznega izvora, čeprav vsi kulti niso religiozno usmerjeni. Razlike med kulti se pojavljajo tudi v njihovi finančni in politični moči, ki jo obvladujejo. Hierarhičnost in avtoritarnost kultov izpostavlja samoimenovanega vodjo z misterioznimi in posebnimi lastnostmi, kar pa ne pomeni, da so kulti statični in enolični. Namenskost njihovega obstoja je usmerjena predvsem v rekrutiranje novih članov in zbiranje finančnih sredstev (Lifton v Thaler Singer 1995: XIX–15).

2.5.4 Aum Shinri Kyo

Aum Shinri Kyo, tudi Aum Shinrikyo (japonsko オウム真理教) je destruktiven kult in teroristična organizacija, ki verjame v prihod sodnega dne. Matica kulta je locirana v glavnem japonskem mestu Tokiu, samo ime kulta pa je kombinacija večih zlogov. Aum (izgovorjava »ohm«) je hindujski zlog, hindujska mantra ali psalm, ki vključuje temeljno resnico vesolja (Kaplan, Marshall 1997: 12), sledijo trije kandži zlogi: »Shin«, ki pomeni resnica, resničnost, budistični kult; »ri« pomeni razlog,

³ Federal Bureau of Investigation ali v prevodu ameriški zvezni biro za raziskovanje.

pravica, resnica in »Kyo« pomeni učenje, upanje, doktrina. Omenjeni zlogi skupaj pomenijo Najvišja resnica (Religious Tolerance 1998).

Aum Shinri Kyo je fanatična japonska nova religija, ki združuje šamanistične prakse, novodobna prepričanja in meditacijo (Hexham, Poewe 1997: 20). V svoji osnovi z učnimi praksami sinhrono združuje elemente tibetanskega budizma z jogo, krščanstva in judo krščanskega koncepta Armagedona⁴ iz Apokalipse, zen budizma, hinduizma in Šive⁵, boga smrti in ponovnega rojstva kot svojega vrhovnega in edinega boga, ter psevdoznanstvenih verovanj z apokaliptičnimi Nostradamovimi prerokbami ob Hitlerjevih nacističnih idejah in antisemitizmu (Lifton 2000: 59–336).

⁴ V krščanski Novi zavezi se Armagedon opisuje kot zadnji spopad med bogom in satanom, splošno se z armagedonom označuje apokaliptična katastrofa. Natančneje Armagedon izvira iz grškega Novega testamenta, ki označuje griče Megida, na katerih so v antičnem času potekale mnoge odločilne grške bitke (The Apostolic Bible 2006).

⁵ Na Japonskem ocenjujejo, da se od sto dvajset milijonov prebivalcev nekje dvesto dvanajst milijonov proglašajo za versko opredeljene, od tega več kot enajst milijonov ljudi pripada različnim sektam in drugim verskim združenjem (Asano 2000).

3. AUM SHINRI KYO

3.1 Zgodovinski pregled in nastanek Aum Shinri Kya

Idejni vodja kulta Aum Shinri Kyo Shoko Asahara, s pravim imenom Chizuo Matsumoto, se je rodil 2. marca leta 1955 kot četrti od sedmih otrok revnima kmetoma na otoku Kyushu. Rodil se je slep na levo in slaboviden na desno oko zaradi zelene mreže. Starša sta ga vpisala na šolo za slepe otroke, kjer je skozi leta izkoristil vse prednosti pred svojimi popolnoma slepimi sošolci. Že takrat so ob prebiranju Mao Cetungovih del na dan prihajale njegove skrite želje – obogateti in postati vodja. Potegoval se je za predsednika šolskega sveta v osnovni in srednji šoli, vendar med vrstniki ni bil priljubljen zaradi svoje vzkipljive in zastrašujoče narave ter konstantnega neprimerne vedenja. Nadarjen je bil za matematiko in judo, za kar je prejel tudi črni pas. Po končani srednji šoli se je želel vpisati na prestižno tokijsko univerzo, ki še danes odpira vrata le japonski eliti. Načrt mu je spodletel, saj ni uspešno opravil sprejemnih izpitov. V Tokio se je vrnil po nekaj letih z opravljeno visoko šolo za akupunkturista, se leta 1978 poročil s Tomoko in kmalu zatem pričakoval svojega prvega od šestih otrok. Chizuova žena je prihajala iz ugledne japonske družine in v zakon prinesla bogato doto, s katero je Chizuo odprl Matsumoto kliniko za akupunkturo. Svojim strankam je klinika z astronomskimi cenami nudila akupunkturne obrede in tečaje joge ob zeliščnih terapijah. Posel je uspešno rasel, ponudba klinike pa se je konstantno večala. Chizuo Matsumoto je svoje stranke prepričeval, da je usposobljen zdraviti tudi revmatizem pri starejših. Zaradi slednjega so ga 1982. leta aretirali in mu naložili le denarno kazen. Izredni dohodki, ki jih je klinika prinašala, so povečevali obseg uslug z rituali sreče, kitajskim napovedovanjem prihodnosti, meditacijami ter Matsumotovimi psihičnimi sposobnostmi, kot je odganjanje hudobnih aver ljudi in drugo (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Proti koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja je Japonsko že dodobra pretresel val na stotine novih religioznih verovanj, ki so v svojem bistvu temeljili na indijskem budizmu. Takrat se je pridružil religijski sekti Agonshu, ki je rekrutirala nove člane preko svoje revije in satelitske televizije, poučevala budistična načela ter spodbujala prekinitev družinskih vezi vseh svojih somišljenikov. Po pridružitvi sekti in

izvajanju vseh religijskih aktivnosti, Chizui članstvo ni več ugajalo, zato je s kopiranjem Agonshujevih idej leta 1984 sam ustanovil novo podjetje, imenovano Aum Shinsen-no kai.⁶ Kmalu po ustanovitvi Aum podjetja je Chizuo odšel na potovanje v Himalajo, kjer je iskal razodetje, se pogovarjal z dalajlamo in se na Japonsko vrnil kot prerojen modrec. Svoje zamisli, slike z dalajlamo in navideznim lebdenjem ter vsa religiozna prepričanja je kot del odlične promocijske politike začel objavljati v časniku Zona somraka. Posel je cvetel bolje kot kdajkoli prej in Chizuo je pričel odpirati nove poslovne enote po vsej državi, rekrutiral vse večje število dijakov in študentov ter razlagal o svojih videnjih o koncu sveta, ki naj bi prišel še pred koncem 20. stoletja. Ravno v tem obdobju se je iz Chizue Matsumota preimenoval v Shoka Asaharo, pustil rasti brado ter pričel z nošnjo belih oblačil, kot je bila navada japonskih svetih ljudi. Svoja sprevržena budistična nagnjenja je še poglobil z novimi potovanji v Egipt in Himalajo, z videnjem prejšnjih življenj, s potovanji v četrto dimenzijo, s sposobnostjo pogovora z Bogom ter drugimi njegovimi t. i. mističnimi sposobnostmi in jih zbral v svoji prvi knjigi z naslovom Skrivnosti v razvoju nadnaravne moči. Z oglaševanjem omenjene knjige in s samopoveličevanjem ter samonaslavljanjem z velečastitim vodjo je privabljal nove člane, drago zaračunal za članstvo in vse nadaljnje rituale, ki so bili obvezni na poti do razsvetljenja. Pet mesecev po vrnitvi iz Himalaje je Shoko Asahara spremenil ime svojega podjetja v Aum Shinri Kyo ali Aum Najvišja resnica (Kaplan, Marshall 1997: 8–18). Avgusta 1989. leta je japonska vlada kultu Najvišja resnica po korporativnem zakonu o verskih skupinah iz leta 1974, ki so ga japonske oblasti vpeljale zaradi ameriškega vpliva po drugi svetovni vojni z namenom državnega nevmešavanja v religiozne zadeve, priznala status religiozne skupine. S tem je kult pridobil mnoge bonitete, med drugim tudi velikanske davčne olajšave, de facto imuniteto, zaradi česar oblasti niso upravičene do preiskave religijskih aktivnosti ali doktrine ter posledično popolno svobodo na vseh področjih svojega delovanja – financiranja, nezakonitih aktivnosti, oskrbe z orožjem itd. (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

⁶ V prevodu Skupina bogov oziroma nadnaravnih bitij (MIPT Terrorism Knowledge Base 2007).

3.2 Struktura Aum Shinri Kya

3.2.1 Hierarhija in vodja

Samoprogllašeni hindujski vodja Shoko Asahara je s spremembo lastnega imena in imena kulta pričel tudi s prvimi organizacijskimi spremembami. Na vrhu hierarhične piramide je vedno ostajal on v t. i. podobi sonshija, hindujskega najvišjega vodje, pod njim pa so se člani delili po sedmih razredih razsvetljenosti. Vsi so svojo zvestobo vedno obljubljali Shoku Asahari (Kaplan, Marshall 1997: 18).

Za razliko od drugih verskih entitet so organizacijsko strukturo kulta Aum Shinri Kyo tvorila različna ministrstva in oddelki, od tega okoli štiriindvajset kulturnih organizacij, ki bi se po svojih imenih in funkcijah lahko poistovetile z japonsko vladno strukturo. Sem sta med drugim sodila kozmično znanstveni inštitut kot raziskovalni center, od nastanka septembra 1993. leta tudi astralna bolnišnica na gori Fudži z več kot dvanajstimi zdravniki, sestrami, farmacevti in pomočniki ter devetimi posteljami. Mnogi oddelki so se po 1987. letu preimenovali in na letni ravni spreminjali obseg svojih delovnih nalog, še vedno pa so vsa novonastala ministrstva ob kulturnem sekretariatu tvorila t. i. notranji hierarhični krog, ki je bojda poznal celotno Aum zgodbo:

- znanstvena skupina se je preimenovala v ministrstvo za znanost in tehnologijo, na čelu katerega je bil Hideo Murai, po njegovi smrti ga je nasledil Masami Tsuchiya. Prioritetne naloge ministrstva, katerega posebno usposobljeno in visoko izobraženo članstvo se je do leta 1995 povzpelo na število tristo, so bili znanstveni eksperimenti pri produkciji sarina in ilegalnih substanc;
- Minister za gradnjo Kiyohide Hayakawa in ostali člani ministrstva so bili zadolženi za rast in širjenje članstva ter za oskrbovanje z orožjem. Naloge ministrstva so zajemale kupovanje zemljišč, gradnjo kulturnih objektov, poizvedbo in nakupe vse tehnologije in vojaške aparaturne opreme ter nadzor drugih celic po svetu, predvsem v Združenih državah Amerike, Avstraliji in Rusiji;
- člani s predznanjem vojaških veščin so se oblikovali v ministrstvo za obveščevalne zadeve, ki ga je vodil Yoshihiro Inoue. Zadolžen je bil za

zbiranje podatkov o vseh vladnih aktivnostih v povezavi s kultom, nakupe znanstvenih in drugih tehničnih materialov;

- ministrstvo za notranje zadeve, ki je skrbelo za nadzor in člansko disciplino, je vodil Tomomitsu Niimi;
- oddelek za vzdrževanje se je preimenoval v ministrstvo za vzdrževanje pod vodstvom Ikua Hayashija, ki je igral ključno vlogo v razvoju sarina za napad na tokijsko podzemno železnico marca 1995. leta;
- ministrstvo za odnose z javnostmi je vodil Fumihiko Joyu,
- sodno ministrstvo je bilo pod nadzorom Yoshinobe Aoyame,
- Seiichi Endo je kot vodja glavnega biološkega laboratorija in ministrstva za zdravje in blaginjo skrbel za raziskave in razvojni program kemično-biološkega orožja;
- ministrstvo za družino je skrbelo za varnost in zdravstveno oskrbo vodje in njegove družine;
- sekretariat je vodila Shokova enajstletna hči, Reika Matsumoto s kultnim imenom Aajadi;
- članice, ki so skrbele za otroke starejših članov, so se združile v ministrstvo za šolstvo;
- Aum oborožena skupina;
- agencija za pridobivanje novih članov je bila ustanovljena zaradi izjemnega zanimanja in hitre rasti kulta.

Pod njimi so se na hierarhični lestvici nahajali vsi ostali Aum člani – okoli 1700 menihov in nun, ki so v veliki večini živeli v glavnem štabu na gori Fudži. Vsi menihi in nune so se morali odreči svojim družinam in celotnemu premoženju, ki so ga podarili kultu. Še stopničko nižje na hierarhični lestvici so se nahajali novi člani in tisti, t. i. »speči«, ki so se zanimali le za določena izobraževanja in bi z izbranim načinom rekrutacije lahko postali tudi pravi člani. Skoraj vsi so kmalu postali tudi del aktivnega kadra kulta Aum Shinri Kyo (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

3.2.2 Novačenje in članstvo

Načini novačenja so se v nekaj več kot osmih letih obstoja kulta močno spreminjali, predvsem so iz začetnih elementarnih metod prešli na bolj kompleksne in natančno preučene metode rekrutiranja. Uspešnost in primernost skupka različnih tehnik glede na čas in regijsko-geografski položaj se je kazala v neprestanem naraščanju števila članov. Konec 1987. leta je kult Aum Najvišja resnica štel okoli 1500 članov in imel nekaj podružnic v večjih japonskih mestih. Mlajši od dvajset let so se kultu lahko pridružili z dovoljenjem svojih staršev.⁷ Kaplan in Marshall (1997: 22–26) ocenjujeta, da se je odstotek slednjih do 1990. leta povečal na 15. Do 1991. leta naj bi se kultu pridružilo okoli sedem tisoč članov, do leta 1995 pa je kult Aum Najvišja resnica štel med štirideset in šestdeset tisoč članov, katerih večina, med trideset in petdeset tisoč, se je nahajala v ruskih podružnicah (U.S. News by Allan Cooperman – The Same Could Happen Here, 1995). Ameriško ministrstvo za zunanje zadeve ocenjuje, da naj bi Aum Shinri Kyo v času napada na tokijsko podzemno železnico štel približno devet tisoč članov le na Japonskem in štirideset tisoč članov po svetu (U. S. Department Office of the Coordinator for Counterterrorism 2001).

Novi potencialni člani so prihajali iz različnih družbenih krogov in karirernih ravni, skupno so imeli le vzgojno pogojeno izbrisano individualnost, saj japonska družba še danes vedno bolj potiska posameznika v ozadje. Med njimi so bili študentje, delavci in upokojniki, vsi, ki so iskali svoj smisel življenja. Potencialno najboljši so bili osamljeni, tisti, ki iz svojega vsakdana niso videli drugega izhoda, s hitro rastočimi in uspešnimi karierami in drugimi. Študenti, ki so prihajali v Aum, so bili največkrat vpisani na prestižne japonske fakultete, primarno osredotočeni na znanstvene vede, kot so fizika, mehanika in strojništvo. Kasneje se je novačenje z novo ustanovljeno agencijo začelo usmerjati na tiste potencialne člane, ki bi lahko veliko doprinesli samemu kultu. Slednji so bili pripadniki japonskih obrambnih sil, policisti in delavci v tehnoloških industrijskih panogah, ki so kultu predstavljale ključni doprinos na področju razvoja konvencionalnih orožij in orožij za množično uničevanje. Ameriški senat (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on

⁷ Aum je v tistem obdobju štel nekaj tisoč članov, mlajših od dvajset let, med njimi tudi mnogo šoloobveznih. Lokalne oblasti so jim po razkritju prave narave Aum Shinri Kya leta 1995 na vsak način želele preprečiti vrnitev v šolske klopi (Shimbun A. 2000).

Investigations 1995) ocenjuje, da je Aum do policijskih aretacij 1995. leta rekrutiral okoli sto članov japonskih obrambnih sil, od tega šestdeset že upokojenih, najmanj dva policista višjega čina, nekaj članov premierovega urada ter strokovnjake uspešnih japonskih podjetij, kot so Mitsubishi, Japonska elektronika, Nacionalna japonska agencija za razvoj v vesolju, japonski univerzi Tsukuba in Osaka, večje časopisno podjetje, bolnišnice in kemične tovarne, od koder so preko novih članov ter bivših zaposlenih ilegalno pridobivali pomembne podatke za izdelavo vseh vrst orožij.

Povprečna starost članov Aum Shinri Kya se je gibala med dvajsetim in tridesetim letom, izobrazbena struktura pa je zajemala tretjino članov brez izobrazbe, dve tretjini študentov in visoko izobraženih ter kvalificiranih posameznikov s področij medicine, biokemije, astrofizike, arhitekture, biologije in genetskega inženiringa (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

3.2.3 Usposabljanje in izobraževanje

Aum Najvišja resnica je vzporedno z novačenjem novih članov dajal velik poudarek tudi njihovem nenehnemu izobraževanju in usposabljanju. S prihodom v Aum je vsak član moral prestati vsaj enega izmed dvajsetih iniciacijskih obredov. »Termoterapija« je pomenila izpostavljanje človeškega telesa vodi z več kot 40 °C. Tako imenovana »krvna iniciacija« je vključevala pitje Asaharine krvi z »magičnimi« lastnostmi, »iniciacija svetih las« je podobno kot tradicionalno pitje čaja po japonsko predstavljala pitje skuhanih Asaharinih las in brade, »iniciacija PSI« ali »iniciacija popolne odrešitve« je pomenila pošiljanje električnih pulzov v možgane vernikov preko elektrod z namenom sinhronizacije vernikovih možganov z Asaharini (Lifton 2000: 36–37). Po mnenju ameriškega senata, ki je po napadu na tokijsko podzemno železnico opravil eno temeljitejših preiskav kulta, iniciacije ob halucinogenih drogah niso bile edini način uvajanja in izobraževanja vernikov (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995). Asahara je čedalje pogosteje vodil tudi večje seminarje in delavnice ter izdajal svoja knjižna dela (Kaplan, Marshall 1997: 19–29).⁸

⁸ Med njimi so najpomembnejša Dan uničenja, kjer Asahara napoveduje črno prihodnost Japonske, Rusije, Kitajske, Evrope in ZDA zaradi gotove jedrske vojne med njimi (ta naj bi nastopila med leti 1999 in 2003, kasneje je določil tudi natančen datum, in sicer med 30. oktobrom in 29. novembrom 2003. leta), Skrivnosti razvoja nadnaravne moči, Proglašam se za Kristusa, Nesmisel Sundryja

Celoten izobraževalni proces je bil v smislu same strukturiranosti izredno podoben japonskemu šolskemu sistemu. Iniciacijski obredi so bili tako rekoč stalno preizkušanje znanja vernikov, stopnje razsvetljenosti pa so bile pogojene z opravljanjem iniciacij in kupovanjem Asaharinih knjig, kasneje tudi drugih kulturnih preparatov in aparatov, kot so Asaharina kri, lasje, t. i. sveta voda iz njegove kadi, astralni telereporter⁹ in drugo (Kaplan, Marshall 1997: 23–40). Videokasete, priročniki o načinu življenja in vzgoji otrok, revije, skupne in individualne molitve ter stroge kazni za neposlušnost so skušale ohraniti konstantno vpletenost v kulturni način življenja ter nezmožnost lastnega razmišljanja (Kaplan, Marshall 1997: 18).

3.2.4 Sodelovanje in povezava med člani

V celovitem pogledu je bilo sodelovanje med člani na višjih mestih kulturne hierarhične lestvice spodbujeno samo v primerih skupnih ritualov in projektov, med katere so se uvrščali proizvodnja in testiranje orožij, prikrivanje dokazov o le-tem in podobno. Tudi celice, ki so z leti nastajale v različnih japonskih mestih in kasneje tudi na drugih celinah, so med seboj sodelovale le v smislu udeležbe na večdnevnikih seminarjih pod vodstvom Shoka Asahare. Kakršna koli oblika povezav in sodelovanja med člani je morala biti vnaprej odobrena z njegove strani, kar spominja na totalitaristično skupnost (Lifton 2000: 214).

3.2.4.1 Komuniciranje znotraj organizacije

Asahara in tudi vsi njegovi zvesti učenci, ki so v kulturni organizacijski shemi zasedali najvišje položaje, so med samimi člani znotraj kulta prepovedovali kakršna koli druženja, ki niso bila del predpisanega izobraževalnega procesa. Njihova nova »sveta« imena so izbrisala njihovo preteklost, neprestani pritiski natančno določenih življenjskih vzorcev pa njihovo sposobnost samostojnega razmišljanja. Člani se med seboj niso poznali, kakršni koli poglobljeni stiki ali prijateljstva pa so bili prepovedani in vedno kaznovani (Lifton 2000: 214).

Mainichija in ambicije Tara Makija, v kateri je Asahara opravičeval vse obtožbe nasprotnikov svojega kulta, predvsem imenovanih v naslovu (Kaplan, Marshall 1997: 19–29).

3.2.4.2 Propaganda in množični mediji

Začetki oglaševanja so se kazali predvsem v objavi Asaharinih člankov in drugih prispevkov v reviji *Zona somraka*, z delitvijo propagandnih letakov mimoidočim na ulicah in polnjenjem nabiralnikov, preko predstavitvenih predavanj, joge in terapij z zelišči v študentskih naseljih, kasneje s svojo revijo *Vajarana Sacca* ali v prevodu *Nezlomljiva resnica*, komičnimi stripi in predavanji, video posnetki in propagandnimi filmi. Z izdajo Asaharinih knjižnih del in drugih publikacij ter vse bolj številčnimi tiskovnimi konferencami je kulturna propaganda v množičnih medijih prešla na višjo raven. S poskusom kandidiranja na japonskih parlamentarnih volitvah februarja 1990, kjer je Aum Shinri Kyo svoj politični program podkrepil z religioznimi nasveti, z željo po ukinitvi takrat na novo uvedenega davka na dodano vrednost ter vpeljavi drugih utopičnih idej, je prepoznavnost kulta kljub popolnemu političnemu porazu močno narasla (Kaplan, Marshall 1997: 20–75). Največja oglaševalska kampanja je potekala v Rusiji, v Vladivostoku po marcu 1992. leta, ko je Aum dvakrat dnevno v polurnih oddajah z naslovom *Popolna resnica svetih nebes* oglaševal svoje religiozne ideje in načela. Zaradi (ne)primerne ruske zakonodaje je kult enkrat tedensko s polurnim šovom *Spoznavanje resnice* v najbolj gledanem televizijskem času oglaševal tudi na privatni ruski televizijski postaji z imenom 2 x 2 (Kaplan, Marshall 1997: 88–91).

Kult Najvišja resnica je svoje nazore in prepričanja oglaševal tudi prek internetnih strani in forumov. Odprli so dve Aum internetni strani, *Aum Najvišja resnica* in *Mahaposya* ali v prevodu *Plemenita sreča*, ter ustvarili tudi nekaj računalniških igrice, namenjenih srednješolskim otrokom. Prodajalci in serviserji so primarno vabili ljudi, naj se pridružijo kultu. Svoje oglaševalske aktivnosti je kult razširil na lepotilne salone, trgovine, privatne telovadnice in fitnes centre, kavarne, vedeževalske agencije in telefonske ženitne posredovalnice. Za zagotavljanje in vzdrževanje naraščajočega števila članstva so izdali tudi Aum vodič, ki je vse vernike učil, kako prepoznati primerne ljudi preko spremljanja njihovih življenj – dela, navad itd. V tem valu rekrutov so bili osredotočeni na osamljene, samske, tiste s finančnimi težavami in tiste študente in dijake, ki so jih izključili iz šol. Naslednja ideja, ki jo je kult prav tako realiziral kot nov način novačenja, sta bila svetovalni center za problematične otroke in podjetje za varstvo otrok, preko katerih so lahko vplivali na

⁹ Na žimnice pripeta aparatúra, ki je v časovnih presledkih oddajala električne signale (Kaplan, Marshall 1997: 40).

članstvo celotnih družin. Ustanavljali so tudi službe za prevajanje budističnih tekstov v japonski jezik, kjer so zaposlovali mlade študente in jih kasneje tudi včlanjevali v svoj kult (Kaplan, Marshall 1997: 91–113).

3.2.5 Celice na Japonskem in po svetu

Prva Aum komuna Fudžinomija in kasneje tudi nekakšen generalni štab Aum Shinri Kya je bila zgrajena leta 1988 ob vznožju gore Fudži. V tem skladišču brez oken je na nekaj tisoč kvadratnih metrih bivalo približno dva tisoč menihov in nun (Kaplan, Marshall 1997: 25). Vse zgradbe, ki so nastale znotraj generalnega štaba, so nosile sanskrska imena – Satian, ki v prevodu pomeni resnica. Satian 1 je bil zaradi opremljenosti prostorov v prvem nadstropju namenjen uradovanju in v drugem zapiranju neposlušnih. Središče Aumove založniške hiše in tiskarn je bilo v Satianu 2, Asahara je domoval v Satianu 4, Satian 7 je obsegal vse laboratorije in skladišča z orožjem in njihovimi deli, Satian 10 je bil pravzaprav Aum bolnica itd. (Kaplan, Marshall 1997: 148).

Na Japonskem so odprli še približno dvesto manjših komun, štabov, pisarn in joga centrov, kjer je bivalo nekaj manj kot tisoč petsto ljudi. Z naraščanjem članstva na Japonskem je Asahara svoje religiozne ideje pričel širiti tudi v Evropo. Vodilne položaje Aum podružnic so v veliki večini zasedali Japonci. Že leta 1989 so se pričele odpirati prve pisarne v Bonnu, vendar pričakovanega zanimanja kljub prijateljevanju s takratnimi uglednimi imeni nemške družbe¹⁰ ni bilo (Kaplan, Marshall 1997: 54).

Asahara se je po neuspehu na nemških tleh usmeril drugam. Leta 1991 je svoje ideje in prepričanja prenesel takratnemu predsedniku Šrilanke, Ranasingheju Premadasi in leto kasneje kupil plantažo čaja, zaposlil nekaj petdeset delavcev ter jih včlanil v svoj kult. Sčasoma je plantaža propadla, tudi zaradi dejstva, da so vse, ki se niso želeli včlaniti v kult, odpustili, predvsem pa zaradi tamkajšnje aktivne skupine budističnih menihov (Kaplan, Marshall 1997: 82–85).

Za Severno Korejo, kot eno izmed izbranih destinacij za odprtje novih Aum celic, niso nikoli pridobili dovolj informacij, le zabeležena potovanja, zato v tej državi Aum aktivnosti ostajajo skrite. Nekaj neuspešnih poskusov širitve kulta izven japonskih

¹⁰ Med njimi je bil Hinrich Enderlein, član ministrstva za znanost, Hans Büchler, socialni demokrat in član parlamenta (Kaplan, Marshall 1997: 54).

nacionalnih meja je pripeljalo do kupovanja zemljišč v Rusiji leta 1992, kasneje tudi odprtje prve moskovske celice na rusko japonski fakulteti v Moskvi, ki so ji zaradi dobre oglaševalske kampanje v slabem letu sledile še nekatere druge – celica v severnem predelu Moskve, celice v Vladivostoku in Vladikavkazu. Pričela so se prijateljevanja z Olegom Ivanovičem Lobovim, predsednikom ruskega Varnostnega sveta, s predstavniki moskovskega inštituta za strojništvo in nuklearno fiziko, ki so večala članstvo ter nevede ponujala pomoč pri Asaharinih projektih razvoja orožja. V obdobju treh let je pod Aum okriljem na ruskih tleh živelo okoli tristo petdeset menihov in nun, ki so bili v veliki večini študentje elitnih fakultet (Kaplan, Marshall 1997: 114–122). Nekaj Aum podružnic se je odprlo tudi v bivših državah Sovjetske zveze, v Ukrajini in Belorusiji. Neuspela prošnja za status religijske skupine leta 1993 je kultu Aum Shinri Kyo preprečila nadaljnji razvoj v Ukrajini. Prav tako se je zgodilo v Belorusiji, kjer so jim poleg odprtja nove religijske veje preprečili objavljati kakršna koli radijska sporočila, namenjena njihovim vernikom (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Aum Shinri Kyo je svoje podružnice odprl tudi na ameriških tleh. Obiski in dogovarjanja o odprtju glavne ameriške podružnice naj bi segali v leto 1987, odprli pa so jo v New Yorku 1993. leta. Začetki so bili počasni. Odprla so se tudi druga manjša središča, skozi leta pa se je včlanilo le nekaj sto Američanov. S pisarnami v New Yorku je kult dobil tudi prevode Asaharinih knjižnih del in besedil v angleški jezik (Kaplan, Marshall 1997: 123–127). V tistem obdobju je ameriški senat (Lifton 2000: 200) pridobil tudi telefonske zapise s klici v druge države, predvsem v Kanado, Nemčijo, Rusijo, Veliko Britanijo, Tajska, Izrael, Avstralijo, Šrilanko, Nigerijo ter Gano. Do danes še ni jasen namen omenjenih telefonskih klicev, ostajajo le namigovanja na potencialno širitev kulta v omenjene države.

Kult Aum Shinri Kyo je zanimanje pokazal tudi za Ljudsko republiko Kitajsko, kjer pa odziv kitajskih oblasti za odprtje njihove podružnice ni bil pozitiven (Kaplan, Marshall 1997: 130–131).

Tajska je Asahari predstavljala predvsem finančni interes, zato je junija leta 1993 odprl podjetje Mahaposya,¹¹ ki se je ukvarjalo predvsem z nakupi računalniških delov, ki so podjetju v obdobju dveh let prinesli več kot petindvajset milijonov

¹¹ V prevodu Imenitna blaginja (Kaplan, Marshall 1997: 12).

takratnih ameriških dolarjev dobička (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

V obdobju od meseca februarja do aprila 1995 so predstavniki Aum Shinri Kya večkrat obiskali tudi muzej Nikole Tesle v Beogradu, saj so želeli pridobiti ključne informacije za lastno proizvodnjo laserjev v teroristične namene (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Na avstralskih tleh je Asahara kupil ranč Banjawarn nekaj več kot petsto kilometrov severovzhodno od Perth, saj je izvedel, da se v bližini nahaja najdišče urana. Kasneje so odprli še nekaj podjetij, laboratorij za proizvodnjo kemikalij in izvedli prve poskuse pridobivanja sarina (Lifton 2000: 36–39).

3.3 Aktivnosti in viri financiranja

Asahara je bil kot idejni in duhovni vodja kulta izredno nadarjen za pridobivanje finančnih sredstev, kar je pripomoglo k nadaljnjemu razvoju in širitvi kulta tudi preko japonskih meja. Posluževal se je različnih aktivnosti in virov financiranja, tako zakonitih kot tudi nezakonitih (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

3.3.1 Zakonite aktivnosti in viri financiranja

Vsi, ki so se včlanili v kult, so se zaradi možnosti dosega višje ravni verske razsvetljenosti ob prihodu odpovedali vsemu svojemu premoženju, tudi kreditnim karticam in gotovini. Asahara je finančni proračun večal z izdajo svojih knjižnih del, ki so jih člani morali nujno kupovati, s prodajo svoje krvi in vode, s katero se je umival, z odstrižki svoje brade, za kar je zaračunal 375 takratnih ameriških dolarjev ipd. Asahara je za svoje učence organiziral tudi posebne tedenske in mesečne tečaje, različne obrede iniciacije ter zdravniško oskrbo, za kar so v povprečju odšteli 2000 takratnih ameriških dolarjev in tudi do nekajkrat toliko. Po skoraj vseh državah, kjer je Aum Shinri Kyo odprl svoje podružnice, so poleg pridobivanja finančnih sredstev z običajnimi praksami dotok slednjih povečevali z odpiranjem trgovin, supermarketov, telovadnih centrov in restavracij, z investicijami na japonski borzi, s preprodajo

nepremičnin, z lastno proizvodnjo in prodajo delov računalnikov ter računalniških igraric, jekla, mazilnih olj, medicinske opreme, kemikalij, agrikulturnih izdelkov, alkoholnih pijač, tekstilnih in gradbenih izdelkov itd. Dobiček se je večal tudi z njihovim uvozom in izvozom na Šrilanko, v ZDA, Evropo in Avstralijo (Kaplan, Marshall 1997: 106–111).

Preko ustanovljenih podjetij, kjer je ključno vlogo v večanju finančnih resursov igrala računalniška tovarna Mahaposya, je Aum Shinri Kyo za primerno plačilo nudil tudi različne usluge, med njimi varstvo otrok, telefonske ženitne posredovalnice, svetovanja na področju financiranja, zavarovalništva, transporta, arhitekture, tudi preživljanja prostega časa ter potovanj preko svoje potovalne agencije »Postati milijonar«. Letni dobiček iz omenjenih virov financiranja se ocenjuje na več kot 25 milijonov takratnih ameriških dolarjev (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995 in Kaplan, Marshall 1997: 111).

3.3.2 Nezakonite aktivnosti in viri financiranja

Drugi vir dohodkov je predstavljala predvsem ilegalna proizvodnja drog, največ LSD-ja, uspaval, pomirjeval, poživil in metamfetaminov. Trgovanje z njimi se je odvijalo predvsem preko japonskih mafijskih združenj. Vsi rastoči finančni viri so odpirali tudi najboljše možnosti za trgovanje s konvencionalnim orožjem (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

3.3.3 Prostovoljna in dobrodelna dejavnost

Vsak nov rekrut je poleg običajnih kulturnih nakupov moral darovati tudi minimalno sedemsto takratnih ameriških dolarjev v posebne sklade. Vse večje donacije so bile nagrajene, največkrat s fotografiranjem z Asaharo in s privatnimi poučnimi urami (Kaplan, Marshall 1997: 23).

Japonska policija je zabeležila tudi dobrodelno dejavnost, vendar še do danes ni znano, kolikšne prispevke v obliki denarne pomoči in nepremičnin je Aum Shinri Kyo prejel preko drugih državnih in izven državnih donatorjev, ki so kakor koli vlagali

v njegovo hitro razvijajočo se industrijo in transport (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

3.3.4 Premoženje

Osupljivi stalni dohodki so omogočali množične nakupe nepremičnin na Japonskem in v drugih državah po svetu. Nakupom so sledile otvoritve podjetij in tovarn, kjer so po ustreznem usposabljanju kot delovno silo zaposlovali svoje vernike. V celostnem pogledu se je premoženje kulta Aum Shinri Kyo tako ocenjevalo na nekaj več kot milijardo takratnih ameriških dolarjev. Japonska vlada je ob pomoči policije odkrila tudi šestnajst različnih nepremičnin v enajstih japonskih prefekturah, do 1995. leta pa je imel kult v lasti več kot sedemintrideset podjetij. Poleg slednjega so v policijskih akcijah zasegli tudi likvidna sredstva, kot so ruski helikopter, dve manjši ladji, avtomobile, med njimi tudi Asaharinega mercedesa in rolls-roycea, nekaj deset kilogramov zlatih palic in več milijonov takratnih ameriških dolarjev (Shimbun Y. 2000a).

3.3.4.1 Premoženje na Japonskem

Največji nepremičninski razcvet je kult doživel ravno na Japonskem. Odprli so se Aum bolnica v Tokiu, več Aum računalniških centrov za pomoč uporabnikom v Saporu, Osaki, Nagoji, Aojami, v nekaterih predelih Tokia in Kjotu, manjše trgovine v večjih japonskih mestih, kot so Tokio, Osaka in Nagoja, zdravstvene ustanove prav tako v Osaki in Tokiu, kemični tovarni v bližini gore Fudži in glavnem mestu, najbolj dobičkonosni podjetji Mahaposya in podjetje enotne svetovne trgovine Ouomo Shinri Kyo ter nekaj kavarn v različnih tokijskih okrožjih (Global Proliferation of Weapons of Mass Destruction: A Case Study on the Aum Shinrikyo, 1995).

3.3.4.2 Premoženje drugod po svetu

V Združenih državah je kult Aum Shinri Kyo registriral nekaj manj kot deset podjetij. A.U.M. Publishers,¹² A.U.M. Company LTD,¹³ AUM USA Company,¹⁴ AUM Publishing,¹⁵ kjer so tiskali v angleški jezik prevedeno kultno literaturo ter jo izdajali preko A.U.M. založbe Aum Inc. in Aum Najvišja resnica joga center so bila podjetja s stalnim sedežem v New Yorku. Za svoj začetek in možnost nadaljnega razvoja so v začetnem obdobju nakazila prihajala iz japonskega generalnega centra pod goro Fudži. Podobno je ozadje kopičenja avstralskih nepremičnin, kjer je težak začetek močno olajšal dotok omenjenih finančnih sredstev. Posledično so se v največji meri odpirala podjetja, katerih ključna osrednja dejavnost je bila poslovno in pravno svetovanje. Podjetje Clarity Investments ali v prevodu Jasne naložbe, odvetniške in notarske pisarne v Perthu ter Mahaposya Avstralija so uspešno poslovali do pregona vseh aumovcev iz Avstralije 1994. leta (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Podjetje Mahaposya je bilo registrirano tudi na Tajskem, kjer je pod glavno pretvezo uvoza in izvoza delov za osebne računalnike k svojim aktivnostim prištevalo tudi nakupe kevlarja¹⁶ (Kaplan, Marshall 1997: 128).

3.4 Oskrba z opremo in orožjem v teroristične namene

Aum Shinri Kyo se je po letu 1990 aktivno pripravljaj na napade s konvencionalnim in nekonvencionalnim orožjem. Pri slednjem orožju je zanimanje naraščalo tako za biološke agente in živčne pline kot tudi za laserje ter jedrske konice, za kar je moral kult Aum Shinri Kyo razviti tudi ustrezno infrastrukturo, ki je vključevala moderne laboratorije, tovarne in druga, konvencionalna orožja, med njimi

¹² V prevodu A.U.M. založba (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

¹³ V prevodu A.U.M. podjetje (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

¹⁴ V prevodu podjetje AUM Združenih držav Amerike (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

¹⁵ V prevodu AUM tiskanje (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

¹⁶ Polimerno vlakno, ki je pri enaki masi petkrat močnejše od jekla, ima nizko električno prevodnost, visoko kemično odpornost in nizko toplotno prevodnost. Največkrat se uporablja v letalstvu, pri

tudi strelno orožje, eksplozive, tanke in letala. Po njihovem mnenju naj bi armagedon očistil svet vsega zla, preživeli bi le zvesti člani Aum Shinri Kya. Datum samega armagedona je variiral, odvisno od Asaharine volje. Tako je bil v začetku nastajanja kulta armagedon pričakovan v letu 1999, kasneje leta 2001. V pričakovanju omenjenega so razvili tudi nekakšen svojevrsten oborožitveni program, na kar nakazujejo njihova vojaška oprema, poročila in računalniške datoteke, zaseženi v policijski akciji aprila 1995. leta (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Večino orožja je kult kupoval iz starejših ruskih arzenalov, kjer so hranili avtomatske puške AK-74, imenovane tudi kalašnikov. Z nakupljenim orožjem bi po Asaharinih idejah lahko oborožili svojo oboroženo skupino. Orožje bi kasneje tudi sami proizvajali, saj so od svojih ruskih kolegov dobili vse potrebne načrte, ki so jih pretihotapili nazaj na Japonsko. Njihov načrt je bil do leta 1995 proizvesti okoli tisoč kosov orožja in milijon metkov, vendar je bila proizvodnja kljub velikim finančnim vlaganjem, desetim milijonom takratnih ameriških dolarjev, zelo slaba, saj so mesečno proizvedli manj kot deset kosov (Kaplan, Marshall 1997: 104–109).

3.4.1 Aum oborožena skupina

Poraz na japonskih februarskih volitvah v parlament leta 1990 je Asaharo vzpodbudil k realizaciji ideje o zasebni oboroženi skupini, ki bi se borila proti vsem sovražnikom kulta Aum Shinri Kyo. Prvi rekruti so bili člani kulta, usposobljeni s strani drugih članov – bivših pripadnikov japonskih obrambnih enot, med njimi tudi trije člani elitne japonske 1. zračne brigade. Rekrute za omenjeno skupino bi sčasoma lahko dobili tudi z Asaharino pomočjo in pomočjo članic kulta, ki bi se v namen popolnjevanja oborožene skupine z njegovimi otroki po njegovem prepričanju brez dvoma žrtvovale. Asahara je z realizacijo načrta o svoji oboroženi in usposobljeni skupini prišel le do začetnih usposabljanj nekaj deset svojih članov, ki so se za nasvete o rokovanju z orožjem in fizični pripravljenosti obrnili tudi na bivše ruske in ameriške pripadnike vojaških sil (Kaplan, Marshall 1997: 262–268).

avtomobilskih delih, ladjah in čolnih, tudi pri športu predvsem za dele, kjer je veliko trenja (NC State University 1998).

3.4.2 Izdelava orožja in opreme

Asahara je po letu 1990 nedvomno prioritete svojega kulta usmerjal v izdelavo različnega orožja in opreme, ki bi kakor koli pripomogli k realizaciji njegove ideje o armagedonu. Z leti je izdelava orožja postajala vedno bolj izbrana, vendar ne vedno tudi v mejah njihovih zmogljivosti. V začetku marca leta 2000 je japonska policija v svojih vladnih organizacijah, natančneje v vladnih prostorih, na ministrstvih za gradnjo in infrastrukturo, pošto in telekomunikacije ter šolstvo, odkrila vgrajeno programsko opremo, katere proizvajalec je bilo računalniško podjetje v lasti Aum Shinri Kya. Kult je priskrbel tudi računalniške sisteme za japonsko obrambno agencijo in oddelek tokijske metropolitanske policije, ki je nadzirala ceste in patrolne enote. Ne nazadnje je svojo programsko opremo vgradil tudi v največjem japonskem telekomunikacijskem podjetju, NTT (Shigeyoshi 2000). Japonske oblasti zaradi zastrašujočih dejstev predvidevajo, da naj bi se kult pripravljal na neke vrste kibernetični napad, ki bi lahko zadal močan udarec ne samo Japonski, ampak tudi preostalemu svetu (Lifton 2000: 346).

Z odprtjem novih Aum podružnic v Rusiji leta 1992 je Asahara pooblastil ministra za gradnjo Hayakawo, naj razišče vse možnosti proliferacije kemičnega in biološkega orožja kot tudi jedrskega orožja na ruskih tleh. Nadzor zanimanja in nakupa za te vrste orožja s strani ruskih vladnih služb zaradi postsovjetskega kaosa takrat ni bilo. Kult je nekaj svojih znanstvenikov vpisal na ruski najstarejši laboratorij za jedrsko orožje Kurčatov inštitut atomske energije ter na Mendelejev kemični inštitut, kar je omogočilo še lažjo dostopnost do potrebnih materialov in samega znanja za proizvod živčnih plinov, precej aktualnih v drugi svetovni vojni. Poleg tega se je nekaj najboljših kulturnih znanstvenikov vpisalo tudi na moskovski inštitut za strojništvo in fiziko, kjer so bili za napredne študente razpisani programi o nuklearni fiziki. Zaradi dobrih odnosov in pridobivanja ključnih informacij je Shoko Asahara inštitutom namenil nekaj velikodušnih donacij ter do zaprtja Aumovih celic v Rusiji prijateljeval z eminentnimi fiziki in kemiki, ki so poučevali na omenjenih inštitutih (Kaplan, Marshall 1997: 88–93).

Aprila 1993. leta se je Aum Shinri Kyo pričel zanimati za izdelavo jedrske bombe. Ravno zaradi tega so v zahodni Avstraliji kupili posestvo Banjawarn, kjer so

pred nakupom opravili testiranja tal in ugotovili izsledke osiromašenega urana, ki bi ga lahko uporabili pri izdelavi jedrske bombe. Sam proces izdelave in zbiranja vseh potrebnih surovin je bil prezahteven in predolgotrajen ter je zahteval več kot milijon takratnih ameriških dolarjev (Kaplan, Marshall 1997: 157–162).

3.4.3 Konvencionalno orožje in orožje za množično uničevanje

Aum Shinri Kyo je potrebe po konvencionalnem orožju zadovoljeval tako na japonskih tleh kot tudi izven japonskih meja. Na Japonskem se je povezal z lokalno mafijo, imenovano Jakuza, od katere je kupoval predvsem ročne pištole tokarev in ameriške avtomatske pištole, tudi granate (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Aprila leta 1990 je potekal prvi eksperiment z biološkim orožjem v enem od dveh Aumovih novo opremljenih biolaboratorijev na obrobju gore Fudži, kjer so gojili mikroskopske anaerobne bakterije, povzročiteljice botulizma. Celoten projekt je nadzoroval in vodil kulturni minister za zdravje Seiichi Endo, po izobrazbi molekularni biolog. Pred glavnim poizkusom je Seiichi Endo botulin preizkusil tudi na podganah, vendar se je le-ta ponesrečil, saj so bile bakterije izpostavljene kisiku, kar pa je pomenilo njihovo uničenje. Tako je bil za realizacijo vseh načrtov nujno potreben nakup nove in boljše laboratorijske opreme, ki bi omogočala gojenje in prenos tudi drugih biokemičnih agentov, kot so živčni plin, antraks, cianid, kulture za gojenje visoko nalezljive mrzlice Q in virusa ebole. Zaradi dokaj visoke vesplošne dostopnosti slednjih v znanstvenih in medicinskih krogih oblasti takšne vrste nakupov biokemičnega orožja niso mogle nadzorovati. Prednosti omenjenega orožja so bile poleg dostopnosti tudi njihova nevidnost in ob uporabi večjih količin zmožnost uničenja velikanskega števila ljudi (Misawa 2001).

Asahara je posegal tudi po jedrskih bombah. Svojo idejo o jedrski vojni je prvič napovedal na Aum seminarju leta 1987. Prepričan je bil, da le pridružitve kultu v primeru jedrske vojne predstavlja preživetje (Kaplan, Marshall 1997: 19).

3.4.4 Transport in oskrba

Prevoz biološkega in kemičnega orožja je največkrat potekal s posebnim vozilom, na katerem je bilo montirano razpršilo. Za vse večje Transporte je Asahara 1993. leta kupil ruski sedemindvajset tonski helikopter MIL Mi-26 Chopper ter tri manjša letala. Zaloge vseh vrst orožij so skladiščili v zanje namenjenih nekaj tisoč kvadratnih metrov velikih skladiščih, med njimi tudi v templu Čisti tok, za katere pa niso imeli nobenih pravnih dovoljenj. Njihova skladišča so se nahajala na Japonskem, nekaj jih je bilo tudi v Rusiji, kjer so opravljali tudi večje nakupe. Skladiščili in/ali izdelovali so sodijev klorid, fosforjev triklorid in izopropilni alkohol, ki so jih potrebovali za proizvodnjo sarina, ergotamine za proizvodnjo LSD-ja in fenilacetonitril za proizvodnjo stimulantov, tudi cink, ksilen, paraksilen, potasijev cianid, metanol, fosforjev triklorid in pentaklorid, amonijev klorid ter nitrometan. Poleg naštetega so proizvajali tudi klorovodikovo, žveplovo in dušikovo kislino, živčni plin VX ter iperit. Vsi nakupi surovin so bili skrivno opravljeni preko Aumovih podjetij in namenjeni za realizacijo programa s kemičnim orožjem. Količine surovin, ki jih je kult kupoval, so bile gromozanske. Med drugim so po letu 1990 v obdobju dveh let nakupili več kot devetdeset ton metanola, sto osemdeset ton fosforjevega triklorida, skorajda štirideset ton glicerina itd. Surovine, ki jih niso mogli kupiti na Japonskem, so kupovali v drugih državah, največkrat v ZDA (Kaplan, Marshall 1997: 71–124).

Asahara je skozi leta oblikoval tudi posebne misije, ki so se v Rusijo in ZDA odpravljale po načrte, dele opreme pri proizvodnji biokemičnega orožja in nakup laserja, polprevodnikov, računalniških gonilnikov, plinskih mask, kovin za izdelavo nožev, učbenikov in priročnikov za sestavo in rokovanje z orožjem ter drugo. Vse ilegalno orožje in opremo, ki so jo nakupili na ruskih in ameriških tleh, so pretihotapili na Japonsko. Največ manjših kosov so prepeljali v torbah za golf palice (Kaplan, Marshall 1997: 121–136).

Zaradi vse bolj pogostih nakupov in kopičenja zalog orožja je Aum Shinri Kyo v letu 1993 namenil več kot deset milijonov takratnih ameriških dolarjev za povečanje svojih skladiščnih kapacitet s kemično tovarno, s tremi večjimi in bolj sofisticiranimi laboratoriji, z izpopolnjenim računalniškim nadzornim centrom ter iz Švice uvoženimi in avtomatsko vodenimi petimi reaktorji. Vsa omenjena oprema je bila namenjena za

masovno proizvodnjo biološkega in kemičnega orožja (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

V začetku leta 1994 sta se Asahara in Hayakawa začela zanimati tudi za nakup štirih rabljenih ruskih tankov T-72, katerih cena se je takrat gibala med dvesto in tristo tisoč ameriškimi dolarji. Na seznam nakupov so bili uvrščeni tudi letalo – lovec MiG-29 v vrednosti trinajst milijonov takratnih ameriških dolarjev in raketomet SL-13 Proton ruske proizvodnje v dvakratni vrednosti letala lovca. V istem letu se je pričel odvijati tudi t. i. Program sarin, katerega razvoj in realizacija sta potekala v Satianu 7 in skitem laboratoriju v drugem delu iste stavbe. Njihov načrt je bil proizvesti sedemdeset ton sarina do konca aprila, ki pa ga nikoli niso realizirali (Japan Times Weekly 1995).

3.5 Primeri napadov in poizkusov napadov

V šestih letih aktivnega delovanja kulta so Asaharini privrženci izvedli vrsto zločinov, med njimi gospodarske, nepremičninske in zavarovalniške goljufije, malomarno medicinsko pomoč, izsiljevanje in podkupovanje, nedovoljeno razpečevanje in uporaba ilegalnih drog, prekrški v zvezi z orožjem in eksplozivi, proizvodnja biološko-kemičnega orožja, ugrabitve in množični umori. Asahara je svojim zvestim in najbližjim podanikom sam koncept načrtnih napadov in umorov razlagal in opravičeval s svojevrstno interpretacijo budističnega koncepta »poa«. »Poa« je pomenil prehod duše na višjo raven ter nekakšno opravičilo za umor ali uboj drugega človeka, ki je bil v religioznih prepričanjih kulta Najvišja resnica strogo prepovedan, a vendar opravičljiv s konceptom »poa«. Posameznik je drugemu zaradi njegove negativne karme lahko preko »poe« pomagal k odrešenju in prehodu na višjo duševno raven, kar je bil seveda cilj vsakega člana kulta (Impressum Religio 1996).

3.5.1 Od nastanka do leta 1995

Spomladi leta 1988 se je zgodil prvi umor. Petindvajsetletni Shuji Taguchi, ki je po več kot enoletnem članstvu in nenadni smrti svojega sočlana začel dvomiti v

poštene prakse kulta Aum Najvišja resnica, se je odločil zapustiti kult. Asahara je temu strogo nasprotoval ter ga preko nemogočih kulturnih iniciacij skušal prepričati, naj ostane, saj bi kakršni koli dvomi o kultu v javnosti lahko uničili njegove načrte. Vendar Shuji kljub trpinčenju in nečloveškem ravnanju ni želel ostati. Po načrtnem umoru so ga polili z bencinom in zažgali, njegove ostanke pa odvrgli nekje v naravi ter tako izbrisali vse dokaze (Kaplan, Marshall 1997: 42–45).

Pozno jeseni leta 1989 se je Aum začel srečevati s prvimi javnimi obtožbami, ki so prerasle v društvo proti praksam kulta Aum Shinri Kyo. Na čelu Društva žrtev kulta Aum Shinri Kyo je bil uspešen odvetnik za človeške pravice Tsutsumi Sakamoto ob močni podpori staršev ter sorodnikov članov kulta. V umor in izginotje Tsutsumija, njegove žene Satoko in njunega nekaj mesečnega sina so bili vpleteni vsi pomembnejši člani kulta Aum Najvišja resnica. Sprva so načrtovali le njegovo ugrabitev in usmrnitev z injekcijo kalijevega klorida, vendar so načrt umora spremenili, saj odvetnik Sakamoto na dan umora, 31. oktobra leta 1989, zaradi japonskega državnega praznika ni zapustil svoje hiše. Tako so okoli 2. ure zjutraj vlomili v odvetnikovo hišo, ubili vse tri člane družine Sakamoto, jih zavili v odejo ter v prtijažniku avtomobila odpeljali proti gori Fudži. Naslednje tri dni so se vozili po japonski pokrajini ter za vsako truplo posebej poiskali primerno mesto, kjer so jih tudi zakopali in hkrati uničili vse dokaze¹⁷ (Kaplan, Marshall 1997: 45–52).

Aprila 1990 je kult začel načrtovati enega prvih večjih napadov z biološkim orožjem na zgradbo japonskega parlamenta. V ta namen so kulturni tehniki zgradili posebno vozilo z razprševalno napravo, ki so jo napolnili z botulinovim toksinom. Z omenjenim vozilom so se vozili okoli parlamenta ter pri tem v zrak izpustili brezbarvni botulin. Asahara je celoten postopek opazoval od daleč. Po končani nalogi so se odpeljali nazaj v svoje prostore ob gori Fudži in preko poročil čakali na zadnje novice. Napad se je ponesrečil in pričakovanih žrtev ni bilo (Kaplan, Marshall 1997: 145–147).

Asahara je leta 1992 prijavil nov izum – krematorij. Ta t. i. poslednji čistilec je bil patentiran z Murajevo pomočjo in je kasneje dobil tudi svojega bolj izpopolnjenega naslednika, ogromni krematorij, kjer so uničevali trupla umrlih in ubitih s pomočjo mikrovalov (Kaplan, Marshall 1997: 71–72).

¹⁷ Ostanke trupel so japonske oblasti po pričanjih članov kulta našle šest let kasneje (Shimbun M. 2000b).

Decembra leta 1992 je Aum Shinri Kyo odprl novo podružnico v mestu Matsumoto. Ko je prejšnji lastnik ugotovil, kdo je pravi kupec, je preko civilne tožbe želel razveljaviti prodajo zemljišča in tovarne na njem. Tožbo so obravnavali trije sodniki in na rzsodbo bi javnost morala čakati več mesecev. Zaradi slutnje na slab izid je Asahara začel načrtovati umor vseh treh sodnikov. 27. junija 1994 se je ekipa enajstih Asaharinih najbližjih privržencev odpeljala v območje vladnih poslopij v Matsumotu. V ta namen so na novo priredili kombi za razprševanje sarinove raztopine in mu dodali hladilno napravo, električni grelec ter sušilnik, s pomočjo katerih bi raztopino lahko razpršili na željeno mesto ob željenem času. Sama vožnja je ob pomoči patroljnega vozila zaradi velike teže kombija potekala izredno počasi. Pred dosegom cilja so vsi trije sodniki že zapustili sodišče, zato je vodja napada Hideo Murai ukazal konvoj odpeljati v manjše naselje v Matsumotu, kjer so sodniki živeli. Tik pred napadom so si člani Aum Shinri Kyo vbrizgali protistrup sarina ter vključili sušilnik, ki je sarinovo raztopino ob pomoči vetra širil po zraku. Po nekaj desetih minutah se je konvoj odpeljal in za seboj pustil sedem mrtvih ter več kot petsto ranjenih. Vsi trije preživeli sodniki zaradi zadnje spremembe vetra niso bili direktno izpostavljeni sarinu, vendar so zaradi okoliščin rzsodbo sodišča prestavili do nadaljnjega (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Več kot tri leta po neuspelem napadu na japonski parlament je Aum Shinri Kyo 9. junija 1993 načrtoval napad na japonskega princa Naruhita in soprogo na njun poročni dan. Asahara je želel izvesti napad z laserskim orožjem na kraljevo družino in japonsko vlado ter prevzeti oblast, vendar Aum Shinri Kyo ni premogel takšnih kapacitet in laserskega orožja, saj so raziskave in preizkusi še vedno potekali le v njihovih laboratorijih. Zaradi tega se je načrt spremenil. V vozilo z inštalirano razprševalno napravo so namestili raztopino botulina ter ga razpršili po centralnem Tokiju. Med samim napadom, ki mu je tokrat prisostvoval tudi Asahara, se je slednji prestrašil, saj je bil prepričan, da toksin uhaja v avtomobil, zato je zbežal iz avtomobila, ostali pa so nadaljevali z načrtom. Tudi tokrat se je napad ponesrečil, saj Seiichi Endo do takrat še ni ugotovil ustreznih razmerij zmesi botulina, ki bi povzročili smrt vseh v bližini mesta izpusta (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Junija istega leta je Seiichi Endo izvedel napad z antraksom iz Aumove stavbe v središču Tokia. Štiri dni je iz generatorja načrtno in neprestano izhajala antraksova

raztopina, kasneje so vklopili tudi razpršilec in ventilator, da bi postopek pospešili. Posledice so čutili vsi, ki so bili v neposredni bližini stavbe. Meščani so se pritoževali nad smrdljivim vonjem, umirale so ptice in cvetlice, hišni ljubljenci so kazali prve znake zastrupitve z antraksom, na pločevini avtomobilov in hiš pa so se oblikovali madeži. Zaradi pritožb someščanov je na kraj dogodka prispela policijska enota, ki pa ni imela pooblastil za vstop v Aum stavbo. Asahara je podal izjavo za javnost, v kateri se je skliceval na čiščenje notranjih prostorov ter izgorevanje sojinega olja in parfumov. Zadeva je bila končana in policija je opustila nadaljnjo raziskavo (Kaplan, Marshall 1997: 118–119).

Februarja 1994. leta je potekal prvi preizkus s sarinom, ki so ga izvedli s pomočjo na kombi inštalirane posebne naprave z razprševalcem in zalogovnikom, kamor so vstavili skoraj kilogram sarinove raztopine. Preizkus, ki so ga želeli opraviti na svojem novem sovražniku Daisaku Ikedi, vodji rivalske sekte Soka Gakkai, se je ponesrečil, saj je bila razprševalna naprava v okvari. Zato so se na kraj prvega poizkusa vrnili tudi drugi večer, vendar je med prevozom prišlo do napake. Nekaj sarina je ušlo na Aumovega ministra za notranje zadeve Tomomitsa Niimija, ki so ga komaj rešili. Preizkus sarina so preložili na kasnejši čas, natančneje istega leta v Avstraliji. Tukaj so ga prvič uspešno izvedli na čredi ovac (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Istega leta, natančneje 20. septembra 1994, je Asahara svojim podanikom naročil izvesti »poo« mladi pisateljici po imenu Shoko Egawa, ki je v svojih knjigah¹⁸ in člankih črnila Aum Shinri Kyo ter širila negativno publiciteto. Niimi se je okoli tretje ure zjutraj skupaj z manjšo skupino somišljenikov odpeljal do Shokinega stanovanja v Jokohami. Vlomili so vanj in na hodniku s pomočjo stiskalke iz aerosolnega kontejnerja iztisnili smrtonosni plin fosgen. Shoko Egawa se je med tem prebudila zaradi hrupa v spodnjem nadstropju. Na poti v spodnje nadstropje je zavohala čuden vonj, občutila bolečino v grlu ter postala omotična. Še preden se je dodobra zavedla, kaj se dogaja, je zadnji napadalec zbežal iz njenega stanovanja v zunaj čakajoč avtomobil ter oddrvel. Poskus s fosgenom je na srečo propadel, pomenil pa je velik preboj v smislu ozaveščanja japonske policije in aktivnih preiskav, saj se je lokalna policija po tem neuspelem napadu končno povezala z Japonsko nacionalno agencijo

¹⁸ Ambicije mesije in Ugrabitev jokohamskega odvetnika (Kaplan, Marshall 1997: 231).

ter pričela z zbiranjem dokazov o Aumovih zločinih (Kaplan, Marshall 1997: 230–233).

Pozimi istega leta je Aum Shinri Kyo izvedel prva dva napada z VX-om. 2. decembra 1994 okoli 10. ure zjutraj je Naboru Mizuno, 83-letni pomagač Aumovim prebežnicam odnašal smeti v zabojnik na ulico pred svojo domačo hišo. Ko se je vrnil v hišo, je padel po tleh in začel bruhati. Naboru je preživel napad, vendar se ne spominja ničesar. Samo deset dni kasneje je Aum izvedel še drugi napad z VX-om. Takahito Hamaguchi je pešočil v službo, ko sta ga od zadaj napadla dva člana Aum Shinri Kyo ter mu v vrat zapičila injekcijo z VX-om. Takahito se je zgrudil po tleh, mimoidoči pa so poklicali rešilni avtomobil. Na poti v bolnišnico se je njegovo srce ustavilo in proglasili so ga za klinično mrtvega. Deset dni kasneje je umrl. Zdravniki so zamrznili vzorec njegove krvi, policija pa je dogodek začela temeljito preiskovati ter kmalu prišla na pravo sled (Kaplan, Marshall 1997: 265).

V obdobju pred terorističnim napadom na tokijsko podzemno železnico je Aum začel sistematično ugrabljati vse svoje bivše člane in tudi tiste, ki so javnost opozarjali na kulturne zločine. Prve so največkrat omamili in prepeljali v svoje prostore na gori Fudži, druge ubili in zakopali v okolici svojih podružnic (Apologetics Index 1996).

3.5.2 Bioteroristični napad na tokijsko podzemno železnico 20.3.1995

Dokončne priprave na bioteroristični napad na tokijsko podzemno železnico so se pričele v soboto, 18. marca 1995, nakup in skladiščenje surovin za ustrezno pripravo sarina pa že mesec prej. Yoshihiro Inou je ob spremstvu treh članov Aum Shinri Kya nadzoroval prihode in odhode vlakov na liniji Hibija, zapisoval vse detajle glede odpiranja in zapiranja vrat na podzemnih vlakih, katera vrata so bila bližje izhodnim stopnicam itd. Okoli 23:30 istega večera se je skupina odgovornih za napad na podzemno železnico, med njimi Shoko Asahara, Hideo Murai, Tomomitsu Niimi, Seichi Endo, Yoshihiro Inou in drugi, sestala v eni izmed Aumovih restavracij ter v dveurnem pogovoru dorekla vse detajle, ki so igrali ključno vlogo pri uspešni izvedbi bioterorističnega napada na enega najučinkovitejših podzemnih železniških sistemov na svetu. Trije napadalci bi v ponedeljek, 20. marca 1995, izvedli manjše napade na treh podzemnih linijah – Hibija, Marunouchi in Kojima, vse tri linije pa se srečajo v jutranji

prometni konici na postaji Kasumigaseki med 8:09 in 8:13. Po sestanku so se odpravili na goro Fudži in opravili svoj del naloge. Hideo Murai je zadnjih štiriindvajset ur v Satianu 7 brez prestanka sintetično pripravljaj sarinovo raztopino za napad, ki naj bi jo zapakirali v dvanajst plastičnih vrečk po 567 gramov, jih na podzemnih vlakih ob natančno načrtovanem trenutku prebodli s konico dežnika ter hitro zapustili prizorišče, saj bi sarin ta čas že začel izhlapevati. Ob pomoči Enda in Nakagawe je Murai pripravil le 11 hermetično zaprtih vrečk s sarinom, zato so spremenili prvoten načrt. Potekalo naj bi pet napadov na petih različnih podzemnih linijah. 20. marca okoli 3. ure zjutraj je vseh pet napadalcev – doktorja medicine Yasuo in Ikuo Hayashi, doktorja fizike Kenichi Hirose in Masato Yokoyama ter študenta atomske fizike Toru Toyoda, prejelo tableto sarinovega protistrupa ali PAM-a,¹⁹ ki so jo morali zaužiti vsaj dve uri pred izpostavljenostjo, dežnike z ošiljenimi konicami, vrečke s sarinovo raztopino in zadnja navodila (Kaplan, Marshall 1997: 297–305 in Juergensmeyer 2000: 102–104).

Prvi, ki je na dan napada petnajst minut pred osmo uro zjutraj odšel iz skrivališča v Satianu 7, je bil Yasuo Hayashi s tremi vrečkami sarinove raztopine. Osebni šofer ga je pripeljal do Ueno postajališča na liniji Hibija v severnem predelu Tokija. Yasuo se je vkrcał na vlak in v časopisni papir zavite vrečke s sarinom položil na tla. Ko se je vlak ustavil na naslednji postaji, je Yasuo prebodel vse tri vrečke in hitro zapustil vagon. Vrata so se zaprla in vlak je odpeljal. Tisti čas se je na drugem koncu linije Hibija vkrcał Toru Toyoda. Štiri postaje pred Kasumigasekijem je Toyoda kljub močni nervozi in živčnosti vrečki s sarinom postavil na tla, ju prebodel in v naglici odhitel iz vagona. Tretji napadalec Kenichi Hirose je ob tem času pripravljaj vrečki s sarinom v javnih sanitarijah na koncu linije Marunuči. Ob 7:59 se je vkrcał na vlak. Pet postaj pred Kasumigasekijem je poskušaj vzeti vrečki iz svojega nahrbtnika, vendar zaradi velike gneče tega ni mogel storiti. Končno mu je uspelo odpreti nahrbtnik, vendar sta mu vrečki zaradi nervoze padli na tla. Z nogami ju je premaknil pod najbližji sedež, ju tik pred postajo s težavo prebodel in stekel z vlaka. Aumov četrti napadalec Masato Yokoyama je moral napad izvesti na drugem koncu Marunuči linije, tri postajališča pred Kasumigasekijem. Ob dogovorjenem času je v vagon na tla položil vrečki, vendar je zaradi velike gneče uspel prebosti le eno, zatem pa odhitel z vlaka. Zadnji napadalec Ikuo Hayashi se je vkrcał na svoj prvi vagon na

¹⁹ piridin aldozim metioksid (Juergensmeyer 2000: 102).

liniji Kjoda. Kot mu je bilo naročeno, se je usedel blizu vrat in čakal na pravi trenutek. Štiri postajališča pred Kasumigasekijem je poskušal prebosti vrečki s sarinom, vendar je komaj prebodel le eno in zbežal (Kaplan, Marshall 1997: 306–308 in Juergensmeyer 2000:102–104).

Do 8:10 zjutraj so se vsi napadalci po končanih napadih zbrali na dogovorjenih mestih, kjer so čakali svoje šoferje. Na poti nazaj v skrivališče na gori Fudži so se ustavili na obrežju reke Tame, kjer so zažgali vsa svoja oblačila in dežnike pometali v reko. Za tem so se vrnil v Satian 7, kjer jih je s čestitkami pričakal Shoko Asahara (Kaplan, Marshall 1997: 315 in Juergensmeyer 2000:103).

Med tem časom je na petih podzemnih linijah iz enajstih vrečk izhlapeval sarin, na tisoče in tisoče ljudi je padalo po tleh, se dušilo in bruhalo. Nastala je velikanska panika, saj nihče ni vedel kaj je pravzaprav razlog temu in kakšno pomoč nuditi množicam ljudem. Eden prvih bioterorističnih napadov je terjal dvanajst mrtvih in več kot pet tisoč petsto ranjenih,²⁰ od tega več kot tri tisoč ljudi s trajnimi posledicami (Kaplan, Marshall 1997: 315 in Juergensmeyer 2000:103).

3.5.3 Po letu 1995 do danes

Bioteroristični napad na tokijsko podzemno železnico je množično izzval japonske represivne državne organe in organe drugih držav, da so povečali nadzor nad samim načinom delovanja Aum Shinri Kya. Zato so se napadi in poskusi napadov v tem obdobju močno zmanjšali. Ameriški zvezni biro po 20. marcu 1995. leta beleži le nekaj osamljenih primerov, za katere je odgovornost prevzela teroristična organizacija Aum (Lifton 2000: 344–346).

Prvi načrtovan umor v času množičnih policijskih racij je Aum izvedla 30. marca istega leta na direktorja državne policijske agencije Takajija Kunimatsuja. Ustrelili so ga v jutranjih urah pred njegovim domom na poti v službo. Po prvem strelu se je zgrudil na tla, kjer ga je morilec še trikrat ustrelil in zbežal na kolesu. Kunimatsuja so v bolnišnici operirali šest ur, med tem časom pa je policija raziskovala dogodek. Ugotovili so, da je bil storilec profesionalec kljub Kunimatsujevemu preživetju. Vremenski in ostali pogoji za uspešno izvedene strele

²⁰ Po ocenah Reutersa se je število prizadetih povzpelo na šest tisoč (Sieg 2001).

so bili skorajda nemogoči. Kasneje so preko množičnih groženj o prenehanju s policijskimi racijami in ostalimi dokazi in anonimnimi pismi ugotovili, da je storilec policist in obenem član teroristične organizacije Aum Najvišja resnica (Kaplan, Marshall 1997: 327–328).

Večji napad po 20. marcu so po policijskih domnevanjih pripadniki Aum Shinri Kyo izvedli 19. in 21. aprila na železniški postaji v Jokohami, kjer so zaradi nenavadnih hlapov morali hospitalizirati več kot petsto ljudi, ki so se v času izpusta zadrževali na železniški postaji. Japonska policija kljub obsežnim preiskavam ni mogla brez dvoma dokazati krivde teroristične organizacije Aum (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Dva dni po dogodku v Jokohami so pred glavnim štabom Aum Shinri Kya pri gori Fudži do smrti zabodli Hidea Murajia, ministra za znanost in tehnologijo. Umor je na licu mesta priznal Hiroyuki Jo, član Aum Shinri Kya. Kasneje so na dan prihajale špekulacije, da je bil umor načrtovan s strani pomembnejših članov Auma, saj naj bi tako preprečili obsežno izpoved člana, ki je bil dobro obveščen (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

Zadnji večji poskus umora je bil zabeležen 16. maja 1995, na dan, ko je tokijski guverner Yukio Aoshima preklical religiozni status Aum Shinri Kya. V njegovi pisarni je pri odpiranju pisemskega paketa eksplodirala manjša bomba. Pošto je odprl guvernerjev pomočnik, ki je ob eksploziji izgubil vse prste na levi roki. Policija je dogodek preiskala in obtožila Aum (Kaplan, Marshall 1997: 327–328).

3.6 Državni nadzor nad Aum Shinri Kyem

Noben državni organ v kateri koli državi kamor se je širil Aum Shinri Kyo, ni postavljaj nekih nedosegljivih meril za odprtje novih podružnic. Tako je Aum brez posebnosti in kakršnega koli vladnega vpletanja ali nadzorovanja odpiral nove poslovalnice, sklepal posle ter se primarno zanimal za nakup orožja v teroristične namene. Vsa omenjena dejavnost je bila izredno dobro skrita javnosti, predvsem pa represivnim organom, ključnim akterjem pri neproliferaciji vseh vrst orožja (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

3.6.1 Državni nadzor na Japonskem

Že omenjeni Korporativni zakon o verskih skupinah iz leta 1974 je teroristični organizaciji Aum Najvišja resnica na nek način nudil zavetje in zajamčeno nevmešavanje v njihove aktivnosti. Eden izmed večjih problemov nesledenja teh aktivnosti je bilo tudi slepo zaupanje v japonski družbeni sistem in tisočletja stare japonske zgodovine. Pomanjkanje strokovnega znanja pri reševanju večjih zločinov in decentraliziran policijski sistem sta pripeljala do neomejenih Aumovih dejavnosti ter pomanjkanja preiskovalnih pooblastil. Edina, ki bi kot ključna vladna organa lahko imela vpogled v dejavnosti teroristične organizacije Aum Shinri Kyo, sta bila državna policijska agencija in državni varnostni urad. Agencija zaradi omejenega delovanja zgolj na administrativno raven tega ni bila zmožna, urad pa le na podlagi domnevanj in opozoril javnosti ni želel odpirati nikakršne raziskave. Pomembno je tudi dejstvo, da kljub petinštiridesetletni prisotnosti ameriške centralne agencije na japonskih tleh, ne eni ne drugi niso zaznali teroristične nevarnosti Aum Shinri Kya (Japan Times Weekly 1995 in Kaplan, Marshall 1997: 186–187).

3.6.2 Državni nadzor drugod po svetu

Prav tako kot na Japonskem tudi drugod po svetu ni bilo nikakršnih razlogov ali potreb za nadzor navidezno še enega izmed mnogih novonastalih sodobnih nenevarnih in neškodljivih religioznih kultov. Beležijo se manjši nadzori, v smislu uvoza ali izvoza kosov orožja in laserske opreme, kar je bilo vezano na uvozno izvozne zakone držav, v katerih je teroristična organizacija Aum Shinri Kyo delovala in ne na nadzor poslovanja in aktivnosti kot takih. Šele po prvih poročanjih in večjih uspešnejših policijskih akcijah na Japonskem aprila 1995. leta se je začelo preverjanje Aumovih poslov s strani državnopravnih organov in posledično množično zapiranje podružnic. Le nekaj dni po napadu na tokijsko podzemno železnico je ameriška FBI začela s prvimi obširnimi raziskavami o njihovih aktivnostih na ameriških tleh, kasneje tudi v drugih državah. Prvim dejanskim odzivom s strani policijskih in varnostnih služb v Avstraliji in Rusiji je prav tako botroval bioteroristični napad v Tokiu, saj pred tem Aum Shinri Kyo navidezno ni predstavljal nobenih

groženj (Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations 1995).

4. AUM SHINRI KYO DANES ALI ALEPH

V tednih, ki so sledili 20. marcu 1995, je japonska policija zasegla enormne količine različnih toksičnih kemikalij, med njimi sodijev cianid, klorovodikovo kislino, glicerin za proizvodnjo eksplozivov, fosforjev triklorid, kemikalije, sestavine za proizvodnjo sarina, orožje, transportna vozila za prevoz toksičnih kemikalij, aretirala je več kot štiristo pripadnikov Aum Najvišja resnica in po dolgotrajnem skrivanju pred oblastmi 16. maja 1995 aretirala tudi vodjo Shoka Asaharo. Leto kasneje, natančneje 24. aprila 1996, se je pričelo sojenje Asahari²¹ in članom njegovega najvišjega odbora ter vsem ostalim, ki so bili kakor koli vpleteni v zločine teroristične organizacije Aum Shinri Kyo. 8. marca 2004 je bil Shoko Asahara kljub razglasitvi o svoji neprištevnosti in močni bolezni spoznan za krivega za načrtni umor triindvajsetih ljudi ter šestnajstih drugih zločinov in prekrškov in dobil kazen smrt z obešanjem.²² Do izvršitve sodbe še do danes ni prišlo (BBC World Service 1998a).

Zaradi omenjenih dogodkov in slabe publicitete je Aum Shinri Kyo februarja leta 2000 spremenil ime v Aleph.²³ Vodja tega novega in bojda popolnoma preurejenega kulta, kot sedaj razlaga svoj obstoj in se prikazuje v javnosti, je po triletni odsluženi zaporni kazni bivši minister za odnose z javnostmi Fumihiko Joyu. Danes kult v mnogih javnih prikazovanjih sprejema odgovornost za zločine, ki so se zgodili v preteklosti, ustanavlja in vodi dobrodelne ustanove in kampanje ter se javno opravičuje za svojo temno zgodovino. Aleph, ki v besednem pomenu predstavlja prvo črko hebrejske abecede, danes šteje od tisoč do tisoč petsto članov ter ima svoj glavni urad v stanovanjskem bloku v tokijskem predmestju. Po zatrevanju članov kulta Aleph nima več ničesar skupnega z nekdanjim Aum Shinri Kyo. Zaradi pritiska javnosti se nad kultom že od leta 2000 neprestano izvaja državna kontrola,²⁴ kar je razvidno tudi pri sprejemanju novih članov. Vsak prišlek mora zaprositi za članstvo in

²¹ Skupno sedemnajst obtožb Shoka Asahare, od tega so bile tri najhujše – umor in poskus umora, za kateri bi dobil maksimalno kazen smrt z obešanjem, tretja obtožba je bila nelegalna proizvodnja tiopental, za katero bi dobil največ tri leta s težkim delom. Sojenje bi se moralo pričeti že oktobra 1995, vendar je Asahara dan pred pričetkom sojenja odpustil svojega odvetnika. Zato je bilo sojenje predstavljeno, Asaharo pa je od takrat naprej zastopalo dvanajst od sodišča imenovanih odvetnikov (Lee 1996a).

²² Japonska ima velik odstotek obsodilnih sodb, kar nakazuje tudi na dejstvo, da je za 189 članov Aum Najvišja resnica, ki so bili kakor koli vpleteni v različne zločine, tožilstvo kar enajstim predlagalo smrtno sodbo (Shimbun Y. 2004).

²³ Do leta 1997 je bilo aretirano več kot štiristo članov Aum Shinri Kyo in več kot sto dejansko obsojenih (BBC World Service 1998b).

podpisati izjavo o spoštovanju japonskih zakonov. Vedno bolj se poudarja transparentnost kulturnih aktivnosti in upoštevanje zakonov, kar Joyu kot samo proglašeni vodja promovira preko knjižnih izdaj, internetnih strani in novinarskih prispevkov (Aleph Site 2001).

Aleph se je po letu 2004 razdrobila na več manjših kultov, med njimi tudi na del, ki ga vodi Asaharina družina in novonastali manjši kult Hikari no Wa ali v prevodu Prstan svetlobe, ki ga je zaradi močnih pritiskov javnosti o povezavi z nekdanjo teroristično organizacijo Aum Shinri Kyo formiral Fumihiko Joyu (The Japan Times Online 2007).

4.1 Posledice vladne politike za Aum Shinri Kyo

Bioteroristični napad na tokijsko podzemno železnico je sprožil mnogo reakcij z državne strani. Japonska je poostрила svoje zakone o pridobitvi in samem statusu religiozних skupin ter toksičnih agentov. V letih, ki so sledila bioterorističnem napadu, je oblikovala večjo vladno skupino, ki danes raziskuje nove vrste zločinov, opravlja tajne naloge, med drugim tudi elektronski nadzor (U. S. Department of State 2002).

Prve zakonske spremembe so na Japonskem začele stopati v veljavo že leta 1995. Zakon o ponovnem pregledu religiozних skupin v sklopu amandmaja Korporativnemu zakonu o verskih skupinah je pričel zbirati osnovne informacije o 183 000 delujočih religiozних skupinah in posameznikih na Japonskem. Bistvo amandmaja je ohraniti versko svobodo z manjšimi zadržki, kot je nadzor nad njihovim poslovanjem in pregled finančnih poročil katere koli pravno priznane religiozne skupine. Pomembno je tudi, da omenjen zakon ne zahteva pravnega priznanja od vsake skupine, vendar tistim, ki to storijo, nudi davčne olajšave in druge bonitete. Zaradi slednjega po pravnem statusu religiozne skupine posega velik odstotek samoimenovanih religiozних skupin (International Institute for the Study of Religions 2005 in Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology 2005).

Sam nadzor nad članstvom, aktivnostmi, viri financiranja in drugim se je povečal in okrepil s sprejetjem Zakona o nadzoru skupin ter dvema podzakonoma, in sicer z Zakonom o nadzoru skupin, ki stremijo k množičnim umorom, ter z Zakonom

²⁴ Aleph je prvo poročilo o svojem delovanju Japonski varnostno-raziskovalni agenciji izročil 04. marca 2000 (Shimbun Y. 2000b).

o izterjavi premoženja bankroterjev decembra leta 1999 (Nippon Ministry of Law 1999).

4.2 Drastične reforme Aum Shinri Kya

S 1. decembrom leta 2000, ko se je Aleph javno opravičil za vse zločine in druga grozodejstva v povezavi z Aum Shinri Kyem, so se začele drastične reforme novo imenovanega kulta.²⁵ Ustanovili so zvezni komite za odškodnine, preko katerega stojijo ob strani žrtvam nasilja s strani bivšega kulta, jim finančno pomagajo v obliki manjših prostovoljnih prispevkov in večjih donacij, pošiljajo opravičilna pisma vsem prizadetim državljanom ter se tako soočajo s posledicami. Kult svoj nadaljnji obstoj opravičuje s sprejetimi drastičnimi reformami. Razlogi za omenjeno so po mnenju Alepha soočanje s posledicami kaznivih dejanj, nepotrebno sprejemanje dodatnih zakonov pri omejevanju religioznih skupin in koristnost poučevanja joge.²⁶ Nova organizacija je prav tako opustila dvomljive budistične prakse, se odpovedala sedmim manjšim ozemljem v finančno korist najbolj prizadetim,²⁷ ukinila enočlanski odbor ter v odločanje o pomembnejših zadevah vpletla večje število ljudi, prenehala z zbiranjem informacij o pridobivanju in izdelavi orožja ter opozorila, da v nikakršnem smislu ne predstavlja nobene nevarnosti nikomur (Aleph Site 2001).

²⁵ Kljub obljubam in drastičnim reformam Aum Shinri Kyo je bilo po petih letih od napada na podzemno železnico v Tokiu glede na anketne analize več kot osemdeset odstotkov ljudi reprezentativnega vzorca japonske populacije še vedno v strahu (Shimbun Y. 2000d).

²⁶ Aleph svojo novo podobo z igranimi filmi propagira tudi na lokalnih televizijskih medijih in dokumentarnih filmskih festivalih, kjer beležijo predvsem dober odziv publike (Tsubuku, Brasor 2002).

²⁷ Zaradi močne publicitete in stalnih pritiskov javnosti Aum Shinri Kyo sprva prepusti pet manjših prefektur v dobro žrtvam Aumovih napadov in njihovim družinam (Shimbun M. 2000a).

5. SKLEP IN POTRDITEV HIPOTEZ

Aum Shinri Kyo ali Aum Najvišja resnica je sprva skrajno neopazen kult, ki v obdobju mrzlice nastajanja novih verskih gibanj na Japonskem in drugod po svetu ne predstavlja prav nobene nevarnosti. Oglašuje pacifistično usmerjene ideje, povečuje ljubezen do bližnjih in samega sebe ter primarno širi svoje navidezno poslanstvo, to je učiti ljudi kakovostnejšega življenja z jogo. Različne in nadvse pripravne interpretacije temeljnih ikon in mejnikov budistične vere, krščanskih nazorov ter psevdoznanstvenih verovanj ga postavljajo vedno bolj v ospredje, močna publiciteta s hipnotično karmo skoraj slepega vodje Shoka Asahare pa povečuje število vernikov in privablja množice. V tem prvem obdobju rasti in večanja članstva je Shoko Asahara načrtno in premišljeno izboljšal organizacijsko strukturo samega kulta. Po njegovem mnenju sta princip hierarhične strukture in natančno izdelan sistem nagrad in kazni vodilo k uspehu. Tako se lahko vzpostavi željen red ter nadzor nad verniki, ki v svoji popolni obliki lahko pripelje do slepe pokornosti. Tukaj se srečamo s prvo delovno hipotezo, ki se glasi: hierarhična struktura teroristične organizacije Aum Najvišja resnica je vodji Shoku Asahari omogočala bolj ali manj popoln nadzor nad aktivnostmi same organizacije in njenih članov. Slednjo hipotezo potrjujem in dodajam, da je Asahara nadzor nad aktivnostmi preko hierarhične strukture zagotavljal z večimi dejavniki. Izbrana strukturna mreža, ki je po svojih področnih ministrstvih in oddelkih spominjala na japonsko vladno sestavo ministrstev in pripadajočih kabinetov, Asaharina osamljena pozicija na vrhu tako organizacijske piramide kot tudi odločevalske verige ter omenjen sistem krutih kazni, ki so jih sestavljali najrazličnejši obredi iniciacije, največkrat v opozorilo drugim potencialnim kršiteljem. Asahara se je skozi celotno Aum zgodbo zavedal, kako pomembna je učinkovitost nadzornega sistema aktivnosti svojih učencev, saj je edino ta prinašala uresničitev zastavljenih načrtov, kamor je v ospredje postavljala razvoj biološkega in kemičnega orožja v teroristične namene.

Z večanjem članstva je Asahara večal tudi svoje finančne arzenale, saj so se verniki za status Aum menihov oziroma nun morali odreči celotnemu svojemu premoženju, nanj prepisovali svoja posestva, stanovanja, parcele, hiše in druge nepremičnine, avtomobile, nakit, vrednostne papirje itd. ter se predali strogemu in neomadeževanemu Aum življenju brez materialnih dobrin, ki je vedno poudarjalo pomembnost izbranih verskih nauk, sledenje tem naukom za vsako ceno in širjenje

religioznega duha vsakomur. Poleg obveznih prostovoljnih prispevkov prišlekov, stalnih in prav tako obveznih mesečnih izdatkov za učne materiale, Asaharine knjige, zdravilne napitke ter individualne in skupinske terapije, so Aumov finančni proračun večale tudi nelegalne aktivnosti, kot so preprodaja nezakonitih substanc, ilegalnih drog, orožja in kosov orožja, trženje podarjenih nepremičnin in drugo. Naslednjo delovno hipotezo, ki pravi, da so pod krinko kulta primarne finančne vire teroristične organizacije Aum Najvišja resnica predstavljale delno legalne in ilegalne dejavnosti v smislu načina pridobivanja sredstev za nakup orožja in opreme v teroristične namene, prav tako potrjujem. Državni status Aum-a kot religijske skupine je zaradi pomanjkanja ustrezne japonske zakonodaje dopuščal nenadzorovane procese in vire financiranja, saj v tistem obdobju na Japonskem religijski skupini ni bilo potrebno oddati kakršna koli finančna poročila. Kljub učenju svojih vernikov o globoki veri in predanosti po čistem in neomadeževanem življenju brez materialnih dobrin je Asaharino premoženje raslo, s pomočjo visokih števil na Japonskem pa so se lahko odpirala predstavništva v drugih državah, naraščalo je tudi število orožja, bioloških agentov, aparaturne laboratorijske opreme itd. Ravno to je Aum Najvišja resnica kot novodobnemu religioznemu kultu z leti zamenjalo rdečo nit obstoja. Z vsakim novim poizvedovanjem in nakupom ter uporabo različnih vrst orožja in njihovih sestavnih delov se je vedno bolj brisala meja med kultom in teroristično organizacijo. Po mojem mnenju lahko Aum Shinri Kyo brez zadržkov in pomislekov označimo kot teroristično organizacijo od prve uporabe orožja za množično uničevanje v teroristične namene, torej od leta 1990 dalje. Eden prvih večjih bioterorističnih napadov v svetovnem merilu, vendar del niza terorističnih napadov s strani Aum Shinri Kya, na tokijsko podzemno železnico pred več kot desetimi leti je globoko pretresel temelje japonske nacionalne varnosti. S tem sem potrdila tudi zadnjo delovno hipotezo, ki se glasi: napad z živčnim plinom sarinom na Tokijsko podzemno železnico 1995. leta je eden izmed mnogih primerov uporabe bioterorističnih orožij s strani Aum Shinri Kya. Na srečo vsi poizkusi niso bili uspešno izpeljani bodisi zaradi napačnih izračunov odstotka sestavin v kemičnih zmesih in spojinah bodisi zaradi neugodnih vremenskih pogojev, pomanjkanja predznanja o bioloških agentih itn. Vsi kasneje prepoznani in raziskani teroristični napadi pa so na srečo sprožili nova organiziranja in delovanja aktivnih vladnih protiterorističnih enot z namenom preventivne priprave civilnega prebivalstva na morebitne napade in kurativnega blaženja posledic napadov v prihodnosti japonske države. Omenjen napad s sarinom leta 1995 je odprl mnoge

varnostne dileme in nepojasnjena vprašanja, osvetlil potrebe po zakonskih ureditvah na področju terorizma ter predvsem japonskemu narodu odprl oči in ga opozoril na nepredvidljive novodobne vire ogrožanja varnosti, pred katerimi ni varen noben narod, niti japonski.

Aum je v vseh svojih nekaj manj kot desetih letih delovanja pridobil nepovratna sredstva v vrednosti več kot milijardo takratnih ameriških dolarjev, vodil pisarne v več kot šestih državah na štirih kontinentih in skorajda proglasil teroristično vojno na Združene države Amerike. Izkušnja s teroristično organizacijo Aum Shinri Kyo je tako po vseh kontinentih pripomogla osvetliti potrebo po učinkovitejšem nadzoru aktivnosti vseh vrst skupin, ki se primarno prikrito osredotočajo na izdelavo ali nakup konvencionalnega orožja in orožja za množično uničevanje v teroristične namene, vzpostavila in/ali pospešila mednarodno sodelovanje različnih vladnih služb in agencij za preprečevanje in omejevanje omenjenega orožja, pospešila urejanje zakonodaje na različnih področjih, med drugim tudi z uvozno-izvoznimi zakoni ter na področju poslovanja med podjetji, ki bi lahko bila vabljiva za teroristična združenja in nenazadnje ozavestila široko civilno javnost.

Aum Shinri Kyo in Aleph danes kljub prepričevanju o nepovezanosti in drugačnosti, nosita mnoge skupne elemente. Vodilna religiozna misel je še vedno popolna ločitev od materialnega sveta, kar posledično privede do razhajanj in ločitev med člani kulta in njihovimi družinami ter že zakoreninjena popolna predanost veri in kultu. Vodilne položaje v preimenovanem kultu večinoma zavzemajo ljudje, ki so bili prej vpleteni v nekatere zločine in prekrške, mnogi člani novega kulta še vedno slepo verjamejo in podpirajo na smrt obsojenega Asaharo. Vse slabe izkušnje japonskega in drugih narodov ter strah pred ponovnimi terorističnimi napadi Aum Shinri Kya ali Aleph pa ostajajo upravičeno zakoreninjeni.

Aum Shinri Kyo je zgodba o skrajnem kultu, ki se preobrazi v teroristično skupino. Dobro ga primerjalno opišeta Kaplan in Marshall (1997: 12) kot organizacijo, ki je opremljena z visoko tehnologijo, podkovaná z razvijanjem orožja za množično uničevanje, z milijardskimi zneski v obliki finančnih dohodkov pod vodstvom slepega in bradatega vodje, ki že spominja na znanstveno fantastični film.

6. SEZNAM LITERATURE

6.1 Knjižni viri

6.1.1 Članki v zbornikih

1. Hexham, Irving in Karla Poewe (1997): *New Religions as Global Cultures: Making the Human Sacred*, 14–37. Boulder, Colorado: Westview Press.
2. Jenkins, M. Brian (1990): International Terrorism: The Other World War. V Charles W. Kegley (ur.): *International Terrorism: Characteristics, Causes, Control*, 27–39. New York: St. Martin's Press.
3. Kaplan, Jeffrey (2001): The Roots of Religious Violence in America. V Benjamin Zablocki in Thomas Robbins (ur.): *Misunderstanding Cults: Searching for objectivity in a controversial field*, 508–509. Toronto, Canada: University of Toronto Press.
4. Lalich, Janja (2001): Pitfalls in the Sociological Study of Cults. V Benjamin Zablocki in Thomas Robbins (ur.): *Misunderstanding Cults: Searching for objectivity in a controversial field*, 123–125. Toronto, Canada: University of Toronto Press.
5. Lifton, Robert Jay (1995): Introduction. V Margaret Thaler Singer (ur.): *Cults in Our Midst: The Hidden Menace in our everyday lives*, XIX–15. San Francisco, United States of America: Jossey-Bass Publishers.
6. Prezelj, Iztok (2006): Teroristično ogrožanje nacionalne in mednarodne varnosti. *Varstvoslovje* 8(1), 18–30.
7. Zablocki, Benjamin in Thomas Robbins (2001): Preface of *Misunderstanding Cults*. V Benjamin Zablocki in Thomas Robbins (ur.): *Misunderstanding Cults*:

Searching for objectivity in a controversial field, X–Xi. Toronto, Canada: University of Toronto Press.

6.1.2 Samostojne publikacije

8. Juergensmeyer, Mark (2000): *Terror in the Mind of God: The Global Rise of Religious Violence*. Berkley and Los Angeles, California: University of California Press.
9. Kaplan, E. David in Andrew Marshall (1997): *The Cult at the End of the World: The Incredible Story of Aum*. London, United Kingdom: Arrow Books.
10. Lifton, J. Robert (2000): *Destroying the World to Save It: Aum Shinrikyo, Apocalyptic Violence, and the New Global Terrorism*. New York: Owl Books.
11. *Slovar slovenskega knjižnega jezika 1991*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
12. Stark, Rodney in William Sims Bainbridge (1987): *A Theory of Religion*. New York: Peter Lang Publications.

6.2 Internetni viri

13. Aleph Site (2001): *PR Department for Aleph*. Dostopno na <http://english.aleph.to/pr/11.html> (25. september 2005).
14. Anderson, Paul (1995): *Terrorist Attack in Tokyo*. Dostopno na <http://www.emergency.com/japanatk.htm> (16. februar 2007).
15. Apologetics Index (1996): *Aum Supreme Truth, Aum Shinri Kyo, Aleph*. Dostopno na <http://www.apologeticsindex.org/a06.html> (13. november 2005).

16. Asano, Kenichi (2004): *Les minorites spirituelles Aum Shinri-kyo*. Dostopno na <http://ainsisenvolelevoyageurverstokyo.ifrance.com/Projet%20site%20japon/Liens/Aum.htm> (10. marec 2006).
17. BBC World Service (1998a): *Life sentence for Japan's 'Dr Death'*. Dostopno na <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/100498.stm> (13. november 2005).
18. BBC World Service (1998b): *Japanese prosecutors recommend life for Aum cultist*. Dostopno na <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/61308.stm> (13. november 2005).
19. Canadian Security Intelligence Service (1999): *Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN) Terrorism*. Dostopno na <http://www.csisscrs.gc.ca/en/publications/perspectives/200002.asp> (19. november 2005).
20. Central Intelligence Agency (2005): *Defining International Terrorism*. Dostopno na <https://www.cia.gov/terrorism/ctc.html> (20. december 2005).
21. Cesnur Center for Studies on New Religions (2000): *Aum Shinri Kyo and Related Controversies*. Dostopno na <http://www.cesnur.org/testi/aum8.htm> (25. september 2005).
22. Cesnur Center for Studies on new Religions (2000): *From the Anti-AUM Movement to the Elimination of all Heterodoxies*. Dostopno na http://www.cesnur.org/testi/aum_018.htm (25. september 2005).
23. Chisholm, Patricia in Suvendrini Kakuchi (1995): *Japanese Cult Leader Arrested*. Dostopno na <http://thecanadianencyclopedia.com/index.cfm?PgNm=TCE&Params=M1ARTM0010423> (10. marec 2006).

24. CNN.com International World News – Asia Pacific (1997): *Japan guru says he's innocent of nerve gas attack*. Dostopno na <http://www.cnn.com/WORLD/9704/24/briefs.am/japan.cult/index.html> (15. junij 2006).
25. CNN.com International World News – Asia Pacific (2000): *Japan marks subway attack anniversary, worries about cult*. Dostopno na <http://www.cnn.com/WORLD/9803/20/japan.gas.anniv/index.html> (15. junij 2006).
26. CNN.com International World News – Asia Pacific (2000): *Trial opens in Tokyo subway gas attacks*. Dostopno na <http://www.cnn.com/WORLD/9604/24/japan.aum.trial/gas.attack.trial/index.html> (9. maj 2007).
27. Commission of the European Communities (2001): *Proposal for a Council Framework Decision on Combating Terrorism*. Dostopno na http://ec.europa.eu/comm/external_relations/cfsp/doc/com_01_521.pdf (21. junij 2006).
28. Cooperman, Allan (1995): *The Same Could Happen Here*. Dostopno na <http://www.keepmedia.com/pubs/USNewsWorldReport/1995/04/03/230944?ba=m&b=0&bp=7> (14. april 2006).
29. Dorman, Ben (2001): *Religion in the news*. Dostopno na http://www.trincoll.edu/depts/csrpl/RINVol4No1/aum_shinrikyo.htm (13. junij 2006).
30. Hanson, Richard (1995): *A Deepening Sense of Vulnerability*. Dostopno na <http://www.keepmedia.com/pubs/USNewsWorldReport/1995/05/01/231063?ba=a&b=2&bp=7> (14. april 2006).
31. Hirose, Kojiro (2003): *Reconsidering Japanese Religious History: The Aum Incident and Blind Culture in Modern Japan*. Dostopno na <http://www.umich.edu/~iinet/journal/vol10no3/hirose.htm> (13. junij 2006).

32. Hoffman, Bruce (1998): *Revival of Religious Terrorism Begs for Broader U. S. Policy*. Dostopno na <http://www.rand.org/publications/randreview/issues/rr.winter98.9/methods.html> (13. junij 2006).
33. International Institute for the Study of Religions (2005): *Religious Articles*. Dostopno na http://www.rirc.or.jp/english/articles_28.html (13. junij 2006).
34. Impressum Religio (1995): *Berliner Dialog*. Dostopno na <http://www.religio.de/dialog/295/impres295.html> (23. avgust 2007).
35. Impressum Religio (2005): *A Chronology of Police Actions*. Dostopno na <http://www.religio.de/aum/Aum.html> (13. november 2005).
36. Japan Times Weekly (1995): *Essays on Aum Shinri Kyo*. Dostopno na <http://www.t3.org/Aum/TimesWeekly.html> (14. april 2006).
37. Kaplan, David E. (1999): *The Chem - Bio Attacks That Never Were*. Dostopno na <http://www.keepmedia.com/pubs/USNewsWorldReport/1999/10/18/221484?ba=m&=1&bp=7> (14. april 2006).
38. Kimura, Shigeyoshi (2000): *Doomsday Cult Linked to Government*. Dostopno na http://www.cesnur.org/testi/aum_014.htm (25. september 2005).
39. Kisala, Robert in Mark Mullins (2003): *Religion and Social Crisis in Japan*. Dostopno na http://web.unimarburg.de/religionswissenschaft/journal/mjr/pdf/2003/rev_schrimpf_2003.pdf (13. junij 2006).
40. Lee, May (1995): *Trial of doomsday cult leader delayed*. Dostopno na http://www.cnn.com/WORLD/9510/japan_asahara/index.html (9. maj 2007).
41. Lee, May (1996a): *Japan's trial of the century begins*. Dostopno na <http://www.cnn.com/WORLD/9604/24/japan.aum.trial/index.html> (9. maj 2007).

42. Lee, May (1996b): *Japanese cult leader views murder as soul saver – prosecution*. Dostopno na <http://www.cnn.com/WORLD/9604/25/japan.asahara/index.html> (15. junij 2006).
43. Lee, May (1996c): *Japan cult leader hears tales of terror*. Dostopno na <http://www.cnn.com/WORLD/9609/05/japan.cult/index.html> (9. maj 2007).
44. Mainichi Site (2005): *Nuclear security is up, smuggling down, but terrorism's ultimate nightmare lingers on*. Dostopno na <http://mdn.mainichimsn.co.jp/features/news/20051030p2g00m0fe010000c.html> (13. november 2005).
45. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (1998): *Administration of Religious Affairs*. Dostopno na <http://www.mext.go.jp/english/org/struct/043.htm> (13. junij 2006).
46. MIPT Terrorism Knowledge Base (2007): *Group Profile Aum Shinrikyo/Aleph*. Dostopno na <http://www.tkb.org/Group.jsp?groupID=3956> (15. avgust 2007).
47. Misawa, Akihiko (2001): *Aum bio-attacks opened Pandora's box*. Dostopno na http://www.cesnur.org/2001/aum_oct01.htm (25. september 2005).
48. NC State University (1998): *Quantitation of the Lateral Orientational Order within Various Grades of Kevlar*. Dostopno na <http://www.physics.ncsu.edu/stxm/science/kevlar/kevlar.html> (16. avgust 2007).
49. Nippon Ministry of Law (1999): *Nippon Religious Law*. Dostopno na <http://www.law.co.jp/> (20. avgust 2006).
50. Online Medical Dictionary (1997): *Botulin*. Dostopno na <http://cancerweb.ncl.ac.uk/cgi-bin/omd?botulin> (15. marec 2007).
51. Online Newshour Online Focus (1997): *Cult Mentality*. Dostopno na http://www.pbs.org/newshour/bb/religion/suicide_3-27.html, (11. december 2005).

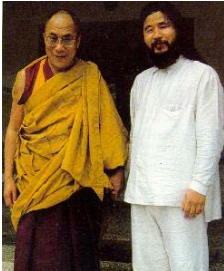
52. Religious Freedom Nation Profile (2001): *Japan*. Dostopno na <http://religiousfreedom.lib.virginia.edu/nationprofiles/Japan/rbodies.html> (13. junij 2006).
53. Religious Tolerance (1998): *Aum Shinri Kyo Supreme Truth*. Dostopno na http://www.religioustolerance.org/dc_aumsh.html (25. september 2005).
54. Reuters (1999): *On anniversary of Japanese subway attack, many fear cult resurgence*. Dostopno na <http://www.cnn.com/WORLD/asiapcf/9903/20/japan.cult/> (15. marec 2006).
55. Roberds, Richard (1984): *Introducing the Particle-Beam Weapon*. Dostopno na <http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/aureview/1984/julaug/roberds.html> (11. avgust 2006).
56. Senate Government Affairs Permanent Subcommittee on Investigations (1995): *Global Proliferation of Weapons of Mass Destruction: A Case Study on the Aum Shinrikyo*. Dostopno na http://www.fas.org/irp/congress/1995_rpt/aum/index.html (25. september 2006).
57. Shimbun, Asahi (2000): *Hate Aum's teachings, not its followers*. Dostopno na http://www.cesnur.org/testi/aum_038.htm (25. september 2005).
58. Shimbun, Mainichi (2000a): *Aum agrees to hand over 5 cult facilities*. Dostopno na <http://www.cesnur.org/testi/aum8.htm> (25. september 2005).
59. Shimbun, Mainichi (2000b): *Aum bigwigs pay respects to cult victims*. Dostopno na http://www.cesnur.org/testi/aum_038.htm (25. september 2005).
60. Shimbun, Yomiuri (2000c): *Aum submits information to agency*. Dostopno na http://www.cesnur.org/testi/aum_015.htm (25. september 2005).
61. Shimbun, Yomiuri (2000d): *Poll: 80% still anxious about Aum activities*. Dostopno na http://www.cesnur.org/testi/aum_015.htm (25. september 2005).

62. Shimbun, Yomiuri (2004): *Death sentence for Japan cult guru*. Dostopno na http://www.cesnur.org/2004/aum_03.htm (25. september 2005).
63. Sieg, Linda (2001): *Japan's 1995 sarin attack may foreshadow future*. Dostopno na http://www.cesnur.org/2001/aum_sept01.htm (25. september 2005).
64. Sumimoto, Tokihisa (2000): *Religious Freedom Problems in Japan: Background and Current Prospects*. Dostopno na http://www.gmu.edu/academic/ijps/vol5_2/sumimoto.htm (13. junij 2006).
65. The Apostolic Bible (2006): *The Old and the New Testament. The Greek New Testament*. Dostopno na <http://www.apostolicbible.com/?gclid=CNLQqKPik44CFSlIXgodCF-jXw> (12. avgust 2007).
66. The Crime Library (2007): *The Aum Supreme Truth Terrorist Organization. Ritual Madness*. Dostopno na http://www.crimelibrary.com/terrorists_spies/terrorists/prophet/4.html#continue (21. marec 2007).
67. The Japan Times Online (2007): *Joyu-led splinter cult raided, Aum guru images found*. Dostopno na <http://search.japantimes.co.jp/cgi-bin/nn20070511a6.html> (21. avgust 2007).
68. Tsubuku, Masako in Philip Brasor (2002): *You just have to ask*. Dostopno na <http://www.japantimes.co.jp/cgi-bin/getarticle.pl5?f20020327a1.htm> (25. september 2005).
69. United Nations Office on Drugs and Crime (1996): *Definition of Terrorism*. Dostopno na http://www.unodc.org/unodc/terrorism_definitions.html (13. november 2005).

70. U. S. Department of Defence (2006): *Glossary and Identifications*. Dostopno na <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/teach/alqaeda/glossary.html> (21. junij 2006).
71. U. S. Department of State (2002): *Japan - International Religious Freedom Report*. Dostopno na <http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2002/13874.htm> (13. junij 2006).
72. U. S. State Department Office of the Coordinator for Counterterrorism (2001): *Background Information on Terrorist Groups Patterns of Global Terrorism*. Dostopno na <http://www.state.gov/s/ct/rls/crt/2000/2450.htm> (26. marec 2006).
73. Westfallen Blat (1995): *Sekte verspricht mehr Lebenssinn – Aum Shinri Kyo*. Dostopno na <http://www.religio.de/akinfo/202.html> (29. november 2005).
74. Wikipedia, The Free Encyclopedia (2005): *Aum Shinrikyo*. Dostopno na http://en.wikipedia.org/wiki/Aum_Shinrikyo (25. september 2005).

7. PRILOGE

PRILOGA A: Vodja Aum Shinri Kya Shoko Asahara in dalajlama.

Vir: Impressum Religio Das elektronische Informationssystem über Sekten - Berliner Dialog, <http://www.religio.de/dialog/295/impres295.html>, Jahr 1995 (23. avgust 2007).

PRILOGA B: Aumova predvolilna kampanja.

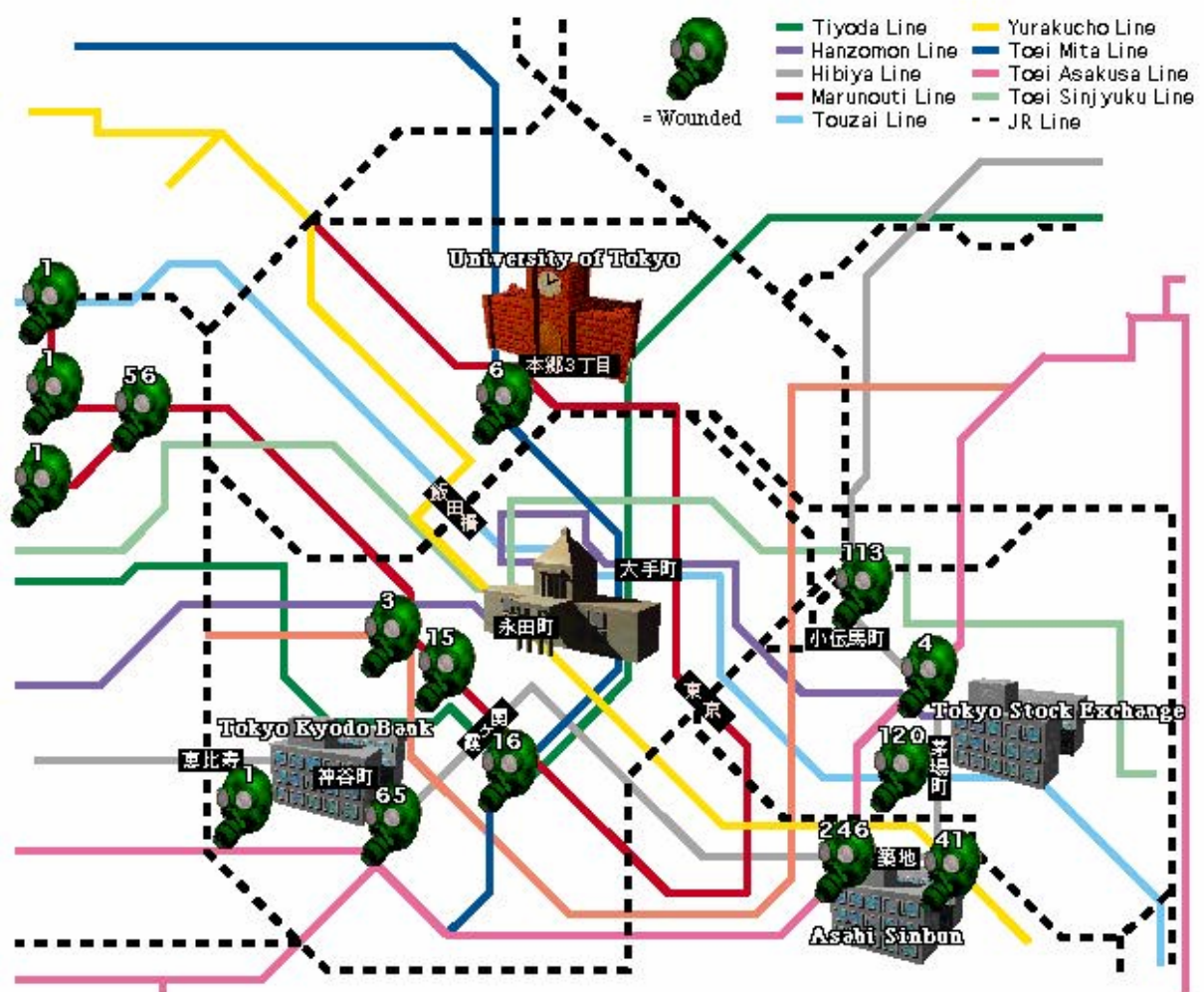
Vir: Kaplan, Marshall 1997: 215a.

PRILOGA C: Bioteroristični napad 20.03.1995 v Tokiu.

Vir: Kaplan, Marshall 1997: 215a.

PRILOGA D: Zemljevid tokijske podzemne železnice z glavnimi postajami in številom ranjenih po bioterorističnem napadu 20.3.1995.

Vir: <http://catholic-resources.org/Students/AumShinriKyo/subwaymap.jpg>, Year 2000 (23. avgust 2007).

PRILOGA E: Novi vodja kulta Aleph, kasneje kulta Hikari no Wa, Fumihiko Joyu.

Vir: <http://search.japantimes.co.jp/cgi-bin/nn20070511a6.html>, 11.05.2007 (21. avgust 2007).